

Εφαρμογή των αρχών της Διαφοροποιημένης παιδαγωγικής προσέγγισης στη σχολική τάξη

Αδριανός Γ. Μουταβελής

Δάσκαλος στην Ειδική Εκπαίδευση,

4^η Περιφέρεια Σχολικού Συμβούλου Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

**ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ
ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΣΤΗ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΤΑΞΗ**

*Αδριανός Γ. Μουταβελής
Δάσκαλος στην Ειδική Εκπαίδευση*

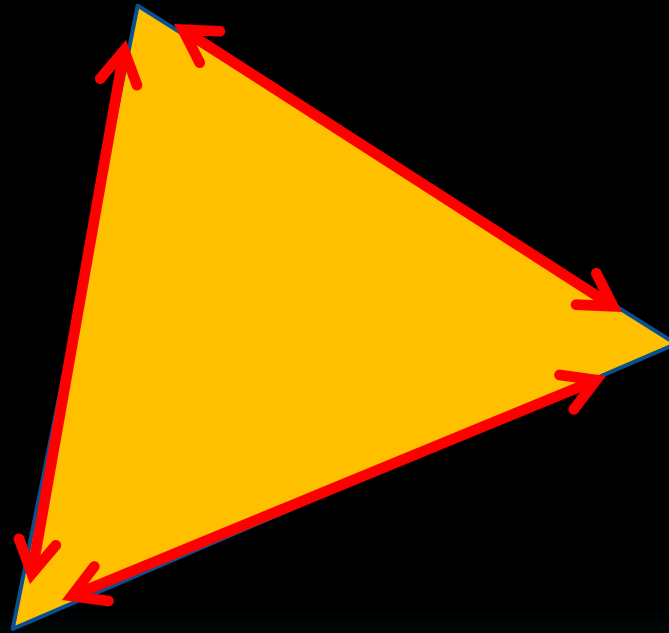
Handwritten scribbles in black ink at the bottom of the page.

Δεν υπάρχει «μέσος μαθητής»

Μαθητές

Εκπαιδευτικός

Αναλυτικό Πρόγραμμα

ΣΧΗΜΑ ΟΞΕΥΜΩΡΟ;

Διαθεματικότητα

Υπερφορτωμένη &
δυσνόητη ύλη

ΣΧΗΜΑ ΟΞΕΥΜΩΡΟ;

Διαθεματικότητα

Υπερφορτωμένη &
δυσνόητη ύλη

Χαμηλή επίδοση – Σχολική Αποτυχία

ΣΧΗΜΑ ΟΞΥΜΩΡΟ;

Τι μαθητές παράγει το
εκπαιδευτικό μας σύστημα;

Περιορισμένη αποτελεσματικότητα

Διαθεματικότητα

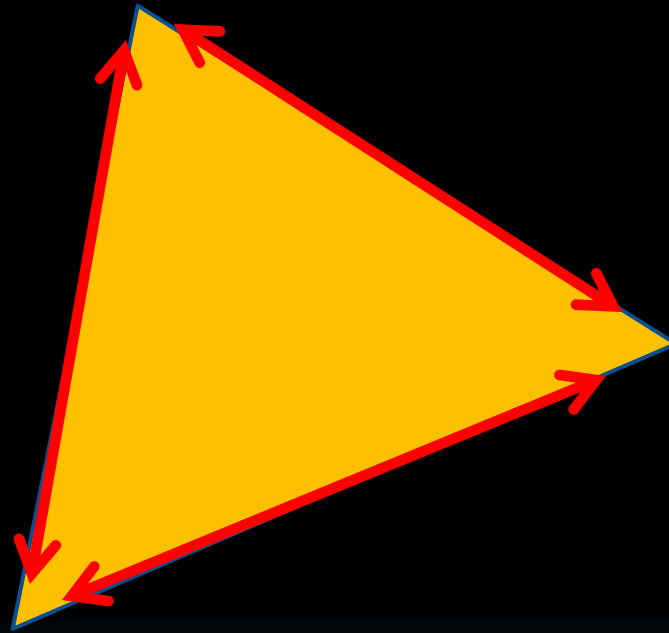

Υπερφορτωμένη &
δυσνόητη ύλη

Χαμηλή επίδοση – Σχολική Αποτυχία

Μαθητές

Αναλυτικό Πρόγραμμα

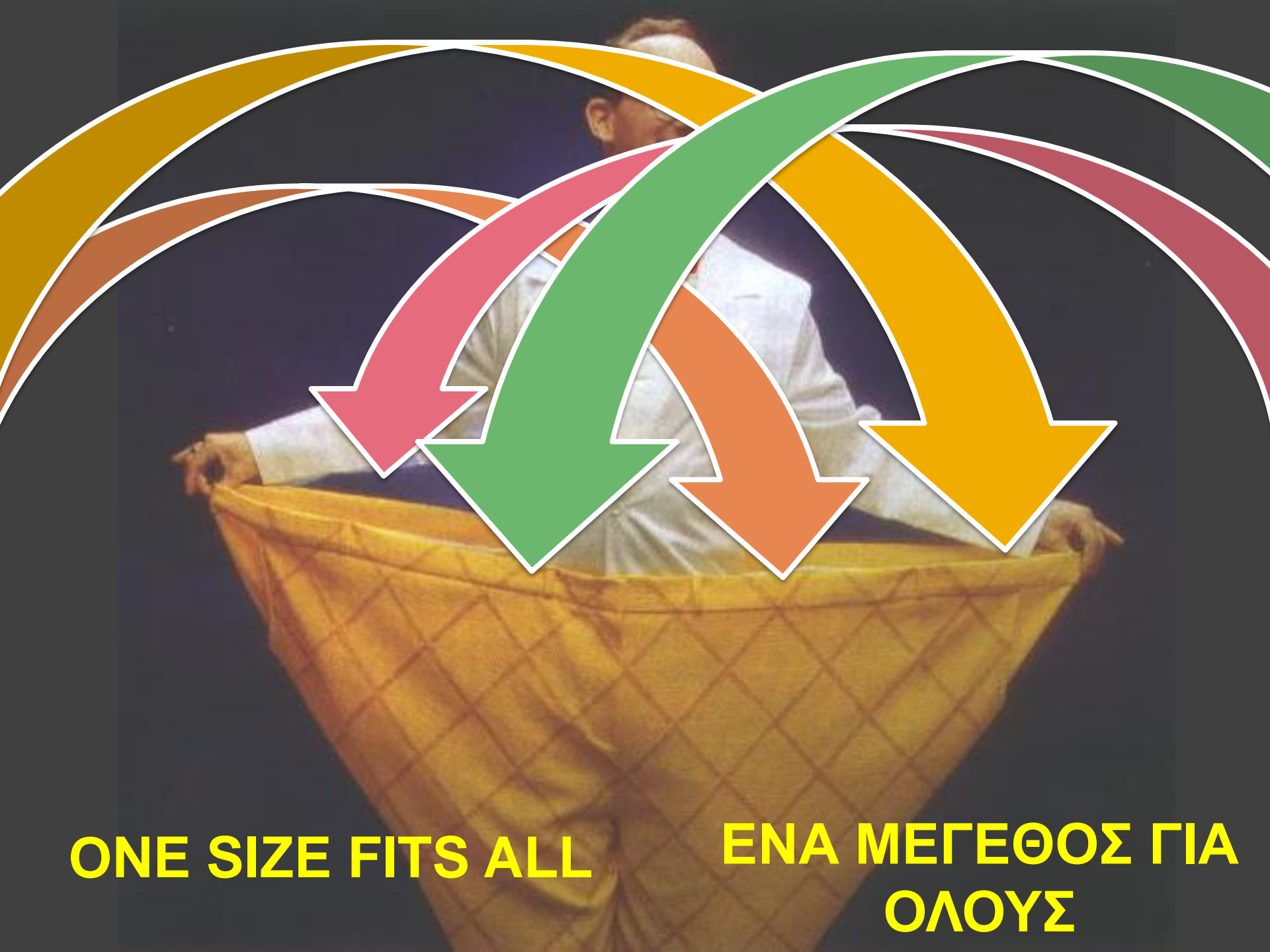
Larson

ΕΙΣΤΕ ΤΥΧΕΡΟΙ, ΔΕΝ ΘΑ
ΧΡΕΙΑΣΤΕΙΤΕ ΟΥΤΕ ΡΕΥΜΑ!

ONE SIZE FITS ALL

**ΕΝΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΓΙΑ
ΟΛΟΥΣ**

**ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΕΝΔΥΣΗΣ**

ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

**ΟΤΑΝ ΛΕΜΕ:
«ΕΝΑ ΝΟΥΜΕΡΟ ΓΙΑ
ΟΛΟΥΣ» ΔΕΝ ΕΝΟΟΥΜΕ
ΟΛΟΙ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΣΤΙΓΜΗ !!**

"Excellence in education is when we do everything that we can to make sure they become everything that they can."

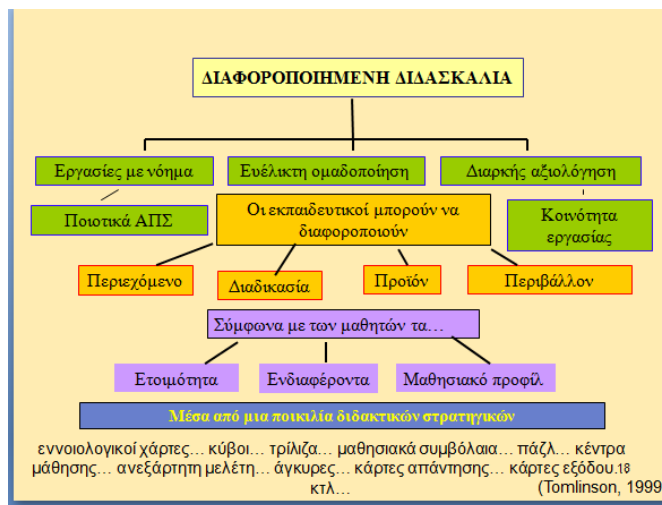
-Carol Ann
Tomlinson

Η Διαφοροποιημένη Διδασκαλία είναι φιλοσοφία της εκπαίδευσης, η οποία αναγνωρίζει τις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη διασφάλιση ότι όλοι οι μαθητές λαμβάνουν κατάλληλες ευκαιρίες μάθησης, καθώς και την ανατροφοδότηση που ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους.

(Tomlinson, 2000)

Προοργανωτής παρουσίασης

- Αναγκαιότητα Διαφοροποίησης

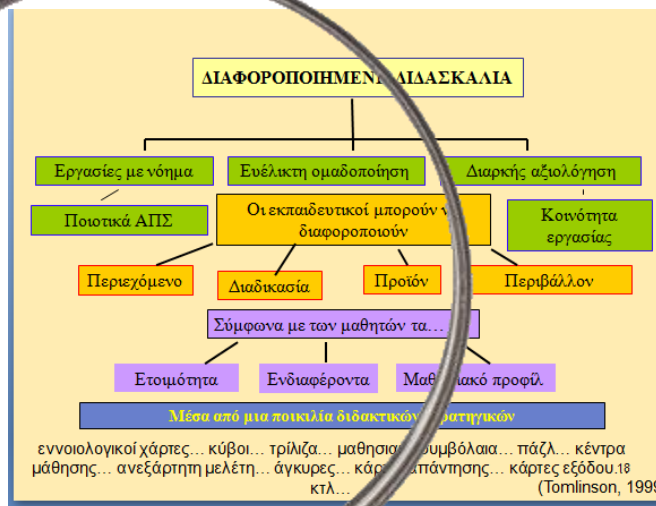

- Ένα παράδειγμα διαφοροποίησης περιεχομένου

Η ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΚΥΡΙΑΡΧΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ CAROL ANN TOMLINSON

Προοργανωτής παρουσίασης

- Αναγκαιότητα Διαφοροποίησης

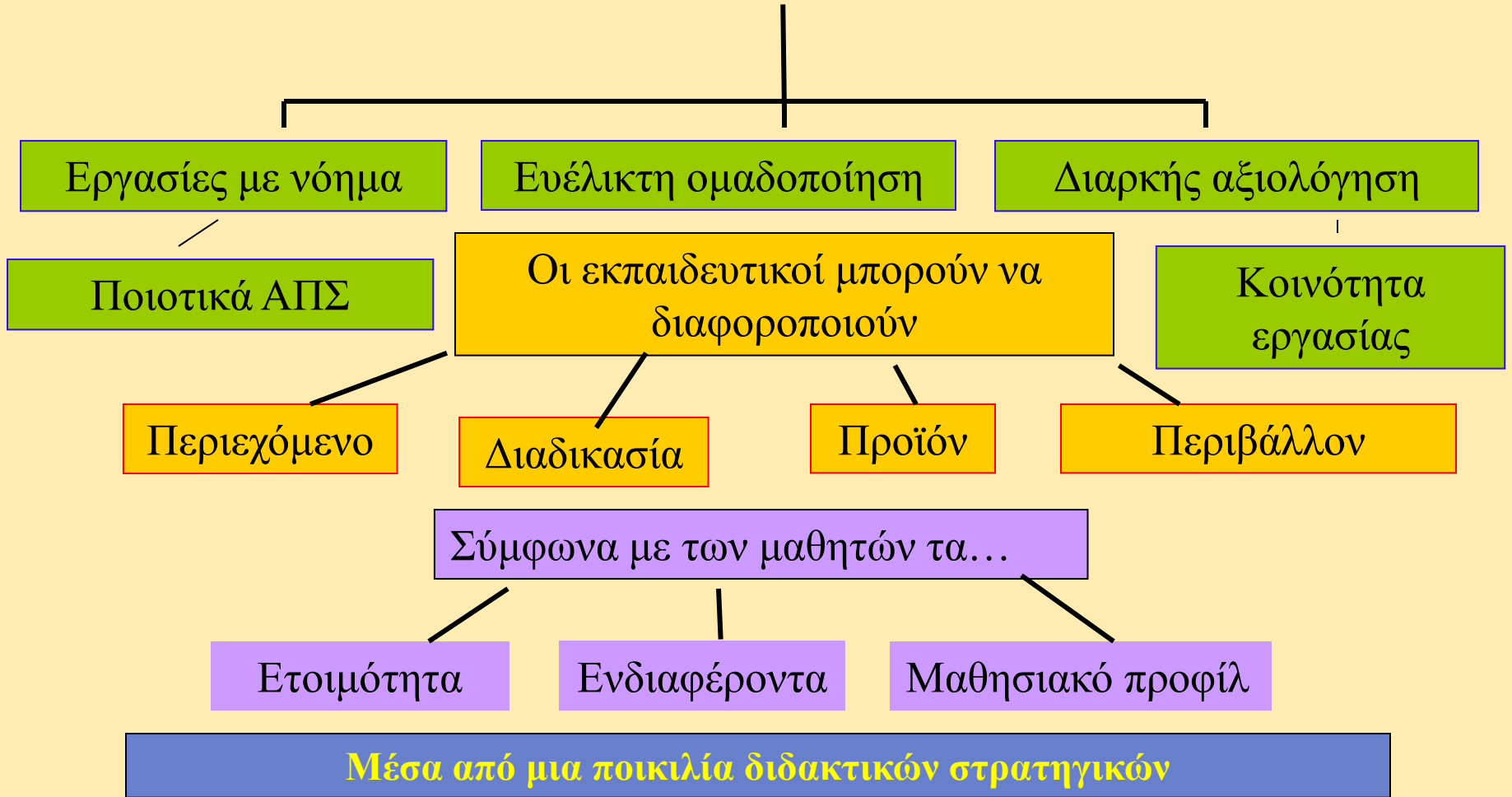

παράδειγμα διαφοροποίησης περιεχομένου

ΕΚΚΡΙΜΕΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΚΥΡΙΑΡΧΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΤΟΥ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ CAROL ANN TOMLINSON

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

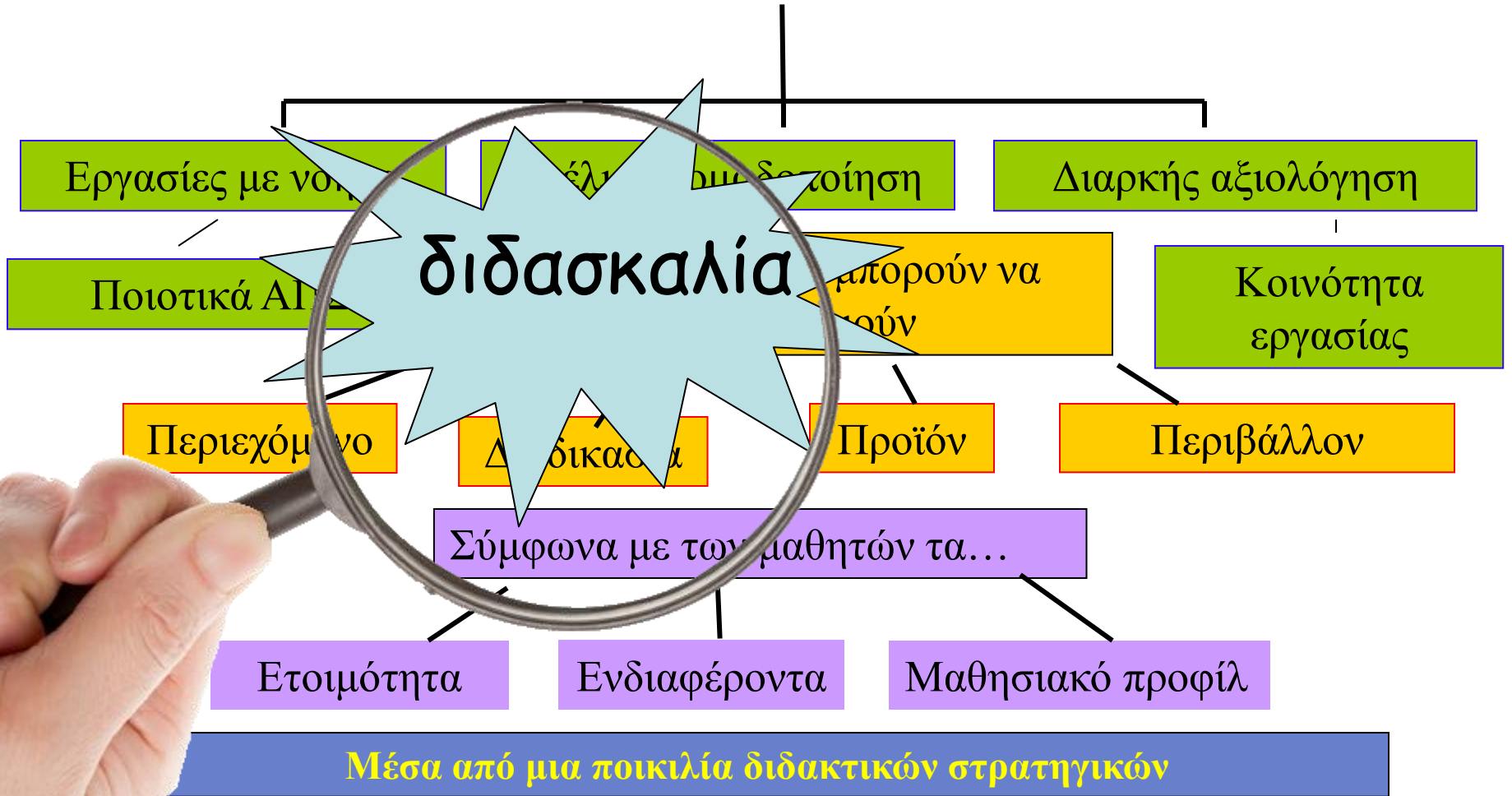

εννοιολογικοί χάρτες... κύβοι... τρίλιζα... μαθησιακά συμβόλαια... πάζλ... κέντρα μάθησης... ανεξάρτητη μελέτη... άγκυρες... κάρτες απάντησης... κάρτες εξόδου.17 κτλ... (Tomlinson, 1999)

εννοιολογικοί χάρτες... κύβοι... τρίλιζα... μαθησιακά συμβόλαια... παζλ... κέντρα μάθησης... ανεξάρτητη μελέτη... άγκυρες... κάρτες απάντησης... κάρτες εξόδου.18
κτλ...

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Μέσα από μια ποικιλία διδακτικών στρατηγικών

...οιολογικοί χάρτες... κύβοι... τρίλιζα... μαθησιακά συμβόλαια... παζλ... κέντρα
...μάθησης... ανεξάρτητη μελέτη... άγκυρες... κάρτες απάντησης... κάρτες εξόδου.19
ΚΤΛ...

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Εργασίες με νόημα

Ευέλικτη ομαδοποίηση

Διαρκής αξιολόγηση

Ποιοτικά ΑΠΣ

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαφοροποιούν

Κοινότητα εργασίας

Περιεχόμενο

Διαδικασία

Προϊόν

Περιβάλλον

Σύμφωνα με των μαθητών τα...

Ετοιμότητα

μαθητής

ανάγκες

Μαθησιακό προφίλ

...έσφαλ... ι... κικ... διδ...κτικών στρατηγικών

... χάρτες... ... τρίλιζα... μαθησιακά συμβόλαια... παζλ... κέντρα
... ανεξάρτητη μελέτη... αγκυρες... κάρτες απάντησης... κάρτες εξόδου.20
κτλ...

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Εργασίες με νόημα

Ευέλικτη ομαδοποίηση

Διαρκής αξιολόγηση

Ποιοτικά ΑΠΣ

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαφοροποιούν

Κοινότητα εργασίας

Περιεχόμενο

Διαδικασία

Προϊόν

Περιβάλλον

Σύμφωνα με των μαθητών τα...

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Μέσα από μια ποικιλία διδακτικών στρατηγικών

εννοιολογικοί χάρτες... κύβοι... τρίλιζα... μα... ταζλ... κέντρα μάθησης... ανεξάρτητη μελέτη... άγκυρα... κάρτες εξόδου.21

στρατηγικές

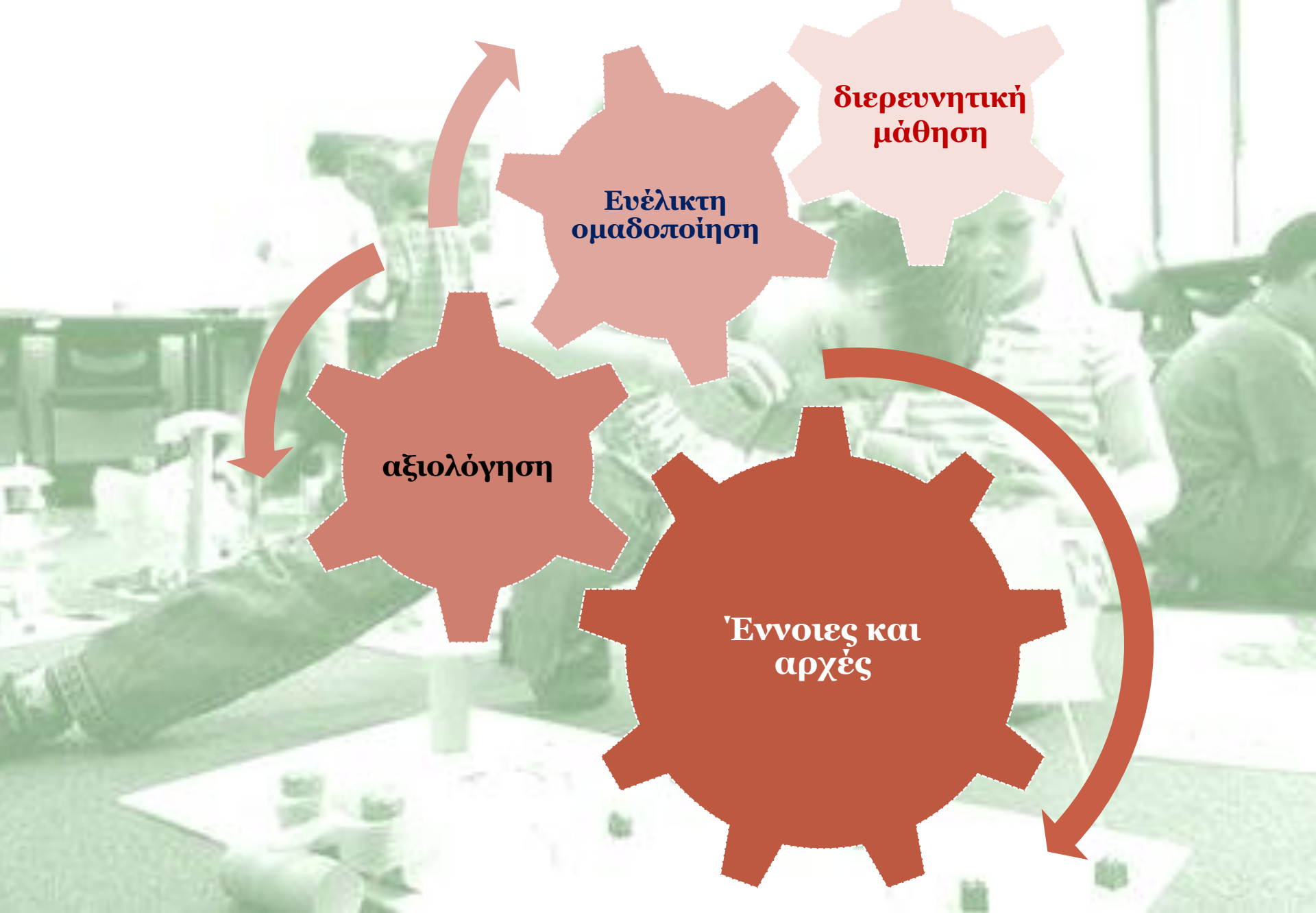
ΚΤΛ

εννοιολογικοί χάρτες... κύβοι... τρίλιζα... μαθησιακά συμβόλαια... παζλ... κέντρα μάθησης... ανεξάρτητη μελέτη... άγκυρες... κάρτες απάντησης... κάρτες εξόδου.??
κτλ...

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΤΑΞΗΣ (Tomlinson, 1995)

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΤΑΞΗΣ (Tomlinson, 1995)

Βασικές αρχές

ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ
ΟΧΙ ΤΕΧΝΙΚΗ,
ΕΣΤΙΑΣΜΕΝΗ ΣΤΗΝ
ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

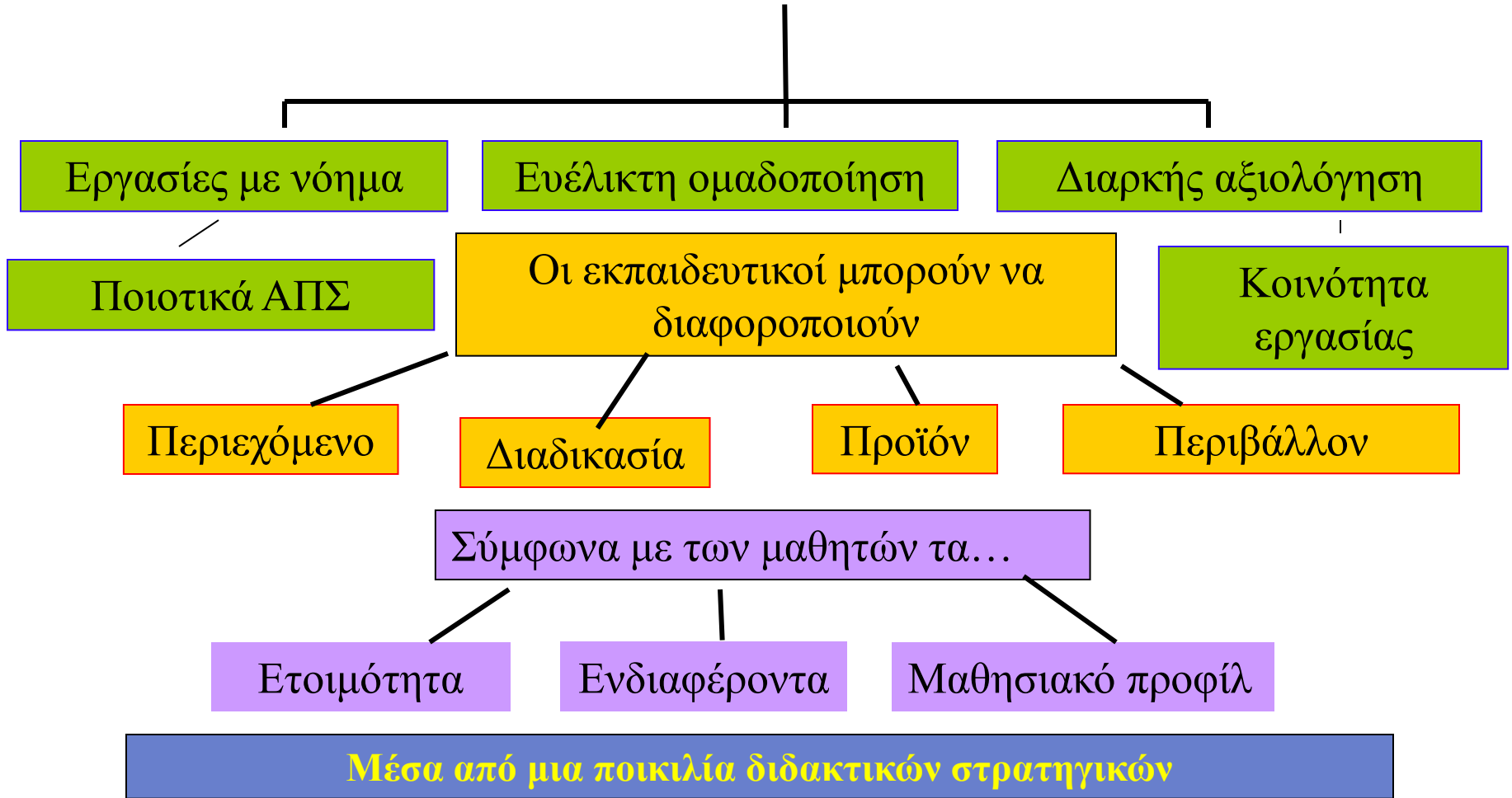
ΑΠΑΙΤΕΙ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΤΑΞΗΣ

ΑΠΑΙΤΕΙ
ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ

Η Δ.Δ. ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ
ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ
Δ/ΛΙΑ. ΑΥΤΗ ΑΠΟΤΕΛΕΙ
ΤΕΧΝΙΚΗ ΤΗΣ Δ.Δ.

ΕΣΤΙΑΖΕΙ ΣΤΟ
ΜΑΘΗΤΗ ΜΕΣΑ
ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

εννοιολογικοί χάρτες... κύβοι... τρίλιζα... μαθησιακά συμβόλαια... παζλ... κέντρα μάθησης... ανεξάρτητη μελέτη... άγκυρες... κάρτες απάντησης... κάρτες εξόδου.26
κτλ...

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Εργασίες με νόημα

Ευέλικτη ομαδοποίηση

Διαρκής αξιολόγηση

Ποιοτικά ΑΠΣ

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαφοροποιούν

Κοινότητα εργασίας

Περιεχόμενο

Διαδικασία

Προϊόν

Περιβάλλον

Σύμφωνα με των μαθητών τα...

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Μέσα από μια ποικιλία διδακτικών στρατηγικών

εννοιολογικοί χάρτες... κύβοι... τρίλιζα... μα... ταζλ... κέντρα μάθησης... ανεξάρτητη μελέτη... άγκυρα... κάρτες εξόδου.27

στρατηγικές

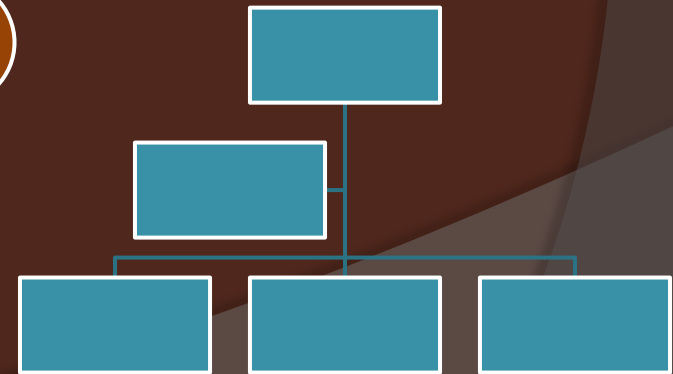
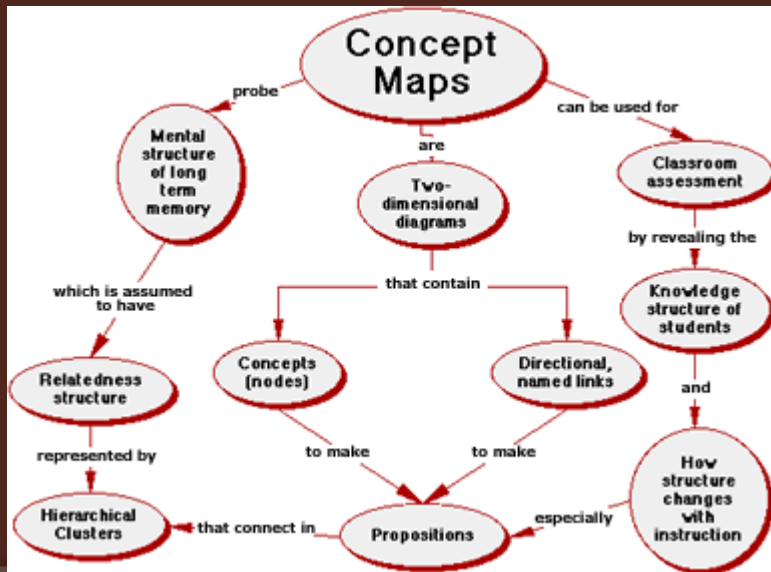
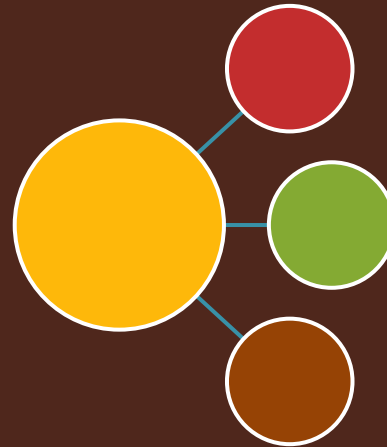
ΚΤΛ

Κάθε μαθητής έχει το Portfolio του

Γραφήματα

- ◉ Διαγράμματα Venn
- ◉ Εννοιολογικοί χάρτες
- ◉ Γραφήματα

Κάρτες απάντησης

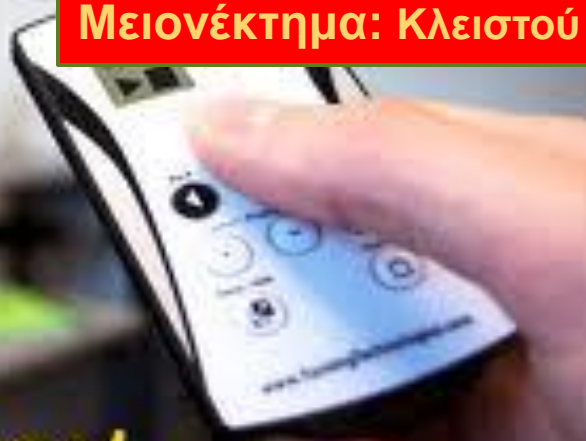
Κάρτες απάντησης

Κάρτες που σηκώνουν ΟΛΟΙ οι μαθητές για να απαντούν σε ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις

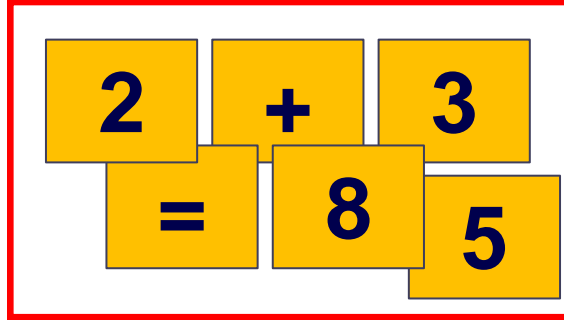
- αυξάνουν τη συμμετοχή των μαθητών
- οι μαθητές μαθαίνουν από τους συμμαθητές τους
- ο δάσκαλος παρακολουθεί την κατανόηση όλων των μαθητών

Μειονέκτημα: Κλειστού τύπου ερωτήσεις

X	+
:	-

Μαθηματικές πράξεις

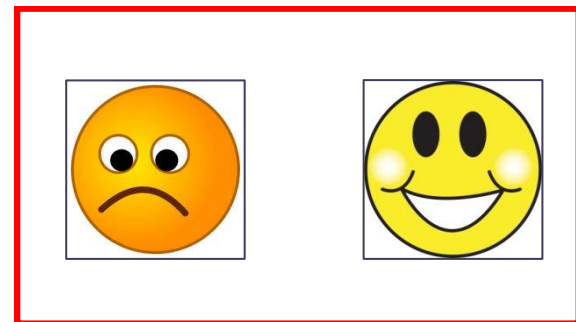
νομοθετική
εκτελεστική
δικαστική

.	!
,	;

Στίξη

ΟΥ	ΕΠΙΘ	Ρ
ΣΥΝΔ	ΕΠΙΡ	ΠΡΟΘ

Μέρη του Λόγου

A	B
Γ	Δ

Κάρτες πολλαπλών επιλογών

Συμφωνώ
Διαφωνώ

Σωστό
Λάθος

ΝΑΙ
ΟΧΙ

ΚΑΡΤΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ

Τρίλιζα

Think-Tac-Toe

Τρίλιζα Think-Tac-Toe

Βασικές ενέργειες

Ενέργειες μέτριας
δυσκολίας

Ενέργειες σε
βάθος, εξειδίκευση

Επιλέγουν ένα
έργο ανά επίπεδο
3 ΕΡΓΑ συνολικά
Είτε κάθετα είτε
διαγώνια.

Επιλέγουν τρία έργα
Η επάνω γραμμή είναι
απλή,
Η μεσαία γραμμή είναι
λίγο πιο δύσκολη
Η κάτω γραμμή είναι
έργα που θα
χρειαστούν ίσως
αρκετές ημέρες για να
ολοκληρωθούν

Ζωγραφική,
ποίηση, κείμενο,
θεατρικό
επιτραπέζιο παιχνίδι

Οι εκπαιδευτικός μπορεί να αποφασίσει να αναθέσει ο ίδιος συγκεκριμένες εργασίες για τις ομάδες.

Τρίλιζα (Think-Tac-Toe)

Γράψε τα 3 ονόματα που έλαβαν μέρος στη μάχη των Θερμοπυλών και ένα χαρακτηρισμό τους

Ανάφερε τις βασικές ενέργειες του Λεωνίδα

Ζωγράφισε το Λεωνίδα και τον Ξέρξη

Φτιάξε μια ρίμα ή ένα μικρό ποίημα για τη μάχη των Θερμοπυλών

Ποιες είναι οι αιτίες της μάχης των Θερμοπυλών

Ποια είναι τα αποτελέσματα της μάχης των Θερμοπυλών

Φτιάξτε μία μακέτα της μάχης των Θερμοπυλών

Γράψε ένα νέο τέλος μάχης των Θερμοπυλών και τις επιπτώσεις

Φτιάξε ένα επιτραπέζιο παιχνίδι για τη μάχη των Θερμοπυλών

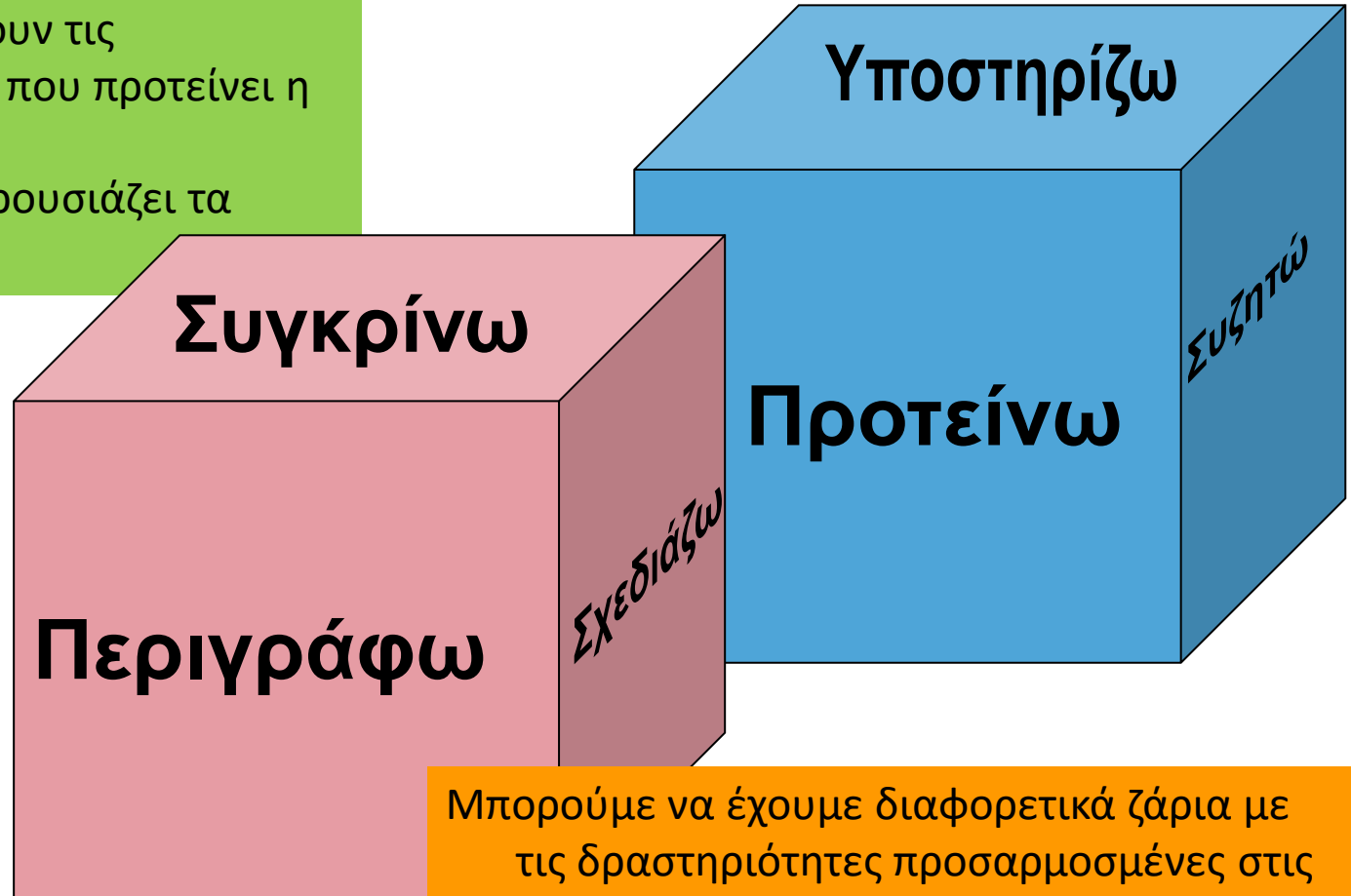
Τρίλιζα (Think-Tac-Toe)

Γράψε τα 3 ονόματα που έλαβαν μέρος στη μάχη των Θερμοπυλών και ένα χαρακτηρισμό τους	Ανάφερε τις βασικές ενέργειες του Λεωνίδα	Ζωγράφισε το Λεωνίδα και τον Ξέρξη
Φτιάξε μια ρίμα ή ένα μικρό ποίημα για τη μάχη των Θερμοπυλών	Ποιες είναι οι αιτίες της μάχης των Θερμοπυλών	Ποια είναι τα αποτελέσματα της μάχης των Θερμοπυλών
Φτιάξτε μία μακέτα της μάχης των Θερμοπυλών	Γράψε ένα νέο τέλος μάχης των Θερμοπυλών και τις επιπτώσεις	Φτιάξε ένα επιτραπέζιο παιχνίδι για τη μάχη των Θερμοπυλών

Κύβοι

1. Γράφουμε προτάσεις που ξεκινούν με τα ρήματα του ζαριού και τις μοιράζουμε στις ομάδες.
2. Οι μαθητές κάνουν τις δραστηριότητες που προτείνει η ζαριά τους.
3. Κάθε ομάδα παρουσιάζει τα προϊόντα της.

Μπορούμε να έχουμε διαφορετικά ζάρια με τις δραστηριότητες προσαρμοσμένες στις διαφορετικές ομάδες

Κύβοι

Συγκρίνω το στρατό των Περσών με αυτό των Ελλήνων

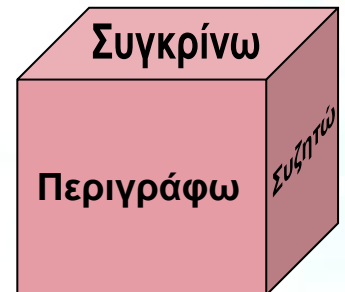
Περιγράφω τη μάχη των Θερμοπυλών

Σχεδιάζω το πεδίο μάχης των Θερμοπυλών

Υποστηρίζω την απόφαση του Λεωνίδα να παραμείνει στη μάχη

Προτείνω εικονική επίσκεψη στο μουσείο των Θερμοπυλών

Συζητώ την προδοσία του Εφιάλτη

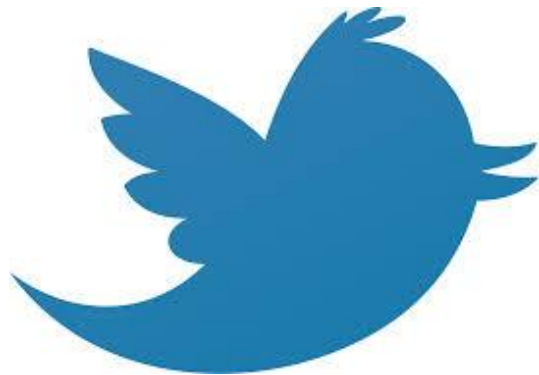
- Κάρτες Εξόδου (Exit Cards) -

Τι είναι οι Κάρτες Εξόδου;

Οι Κάρτες Εξόδου είναι απαντήσεις των μαθητών σε ερωτήσεις στο τέλος μιας διδακτικής δραστηριότητας/μαθήματος/ημέρας

Δηλώνουν την ολοκλήρωση της διαδικασίας

Μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε κάθε τάξη και σε κάθε μάθημα

Ποιος είναι ο κατάλληλος τύπος ερωτήσεων για τις Κάρτες Εξόδου;

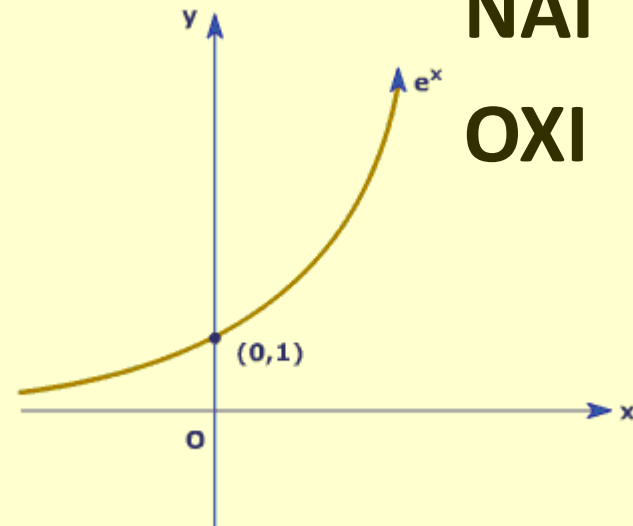
Οι ερωτήσεις πρέπει να είναι σύντομες.

Να απαιτούνται μόνο λίγα λεπτά για να τις διαβάσει και να τις απαντήσει κανείς.

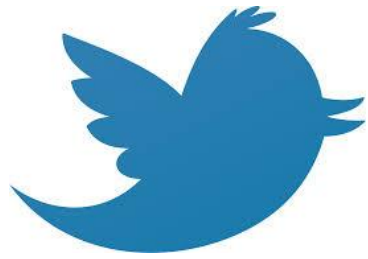
Γίνεται σύντομη αξιολόγηση.

Κύκλωσε εάν η παρακάτω συνάρτηση είναι γνησίως μονότονη;

$$f(x)=e^x$$

Β' Λυκείου

Πόσο χρόνο απαιτεί;

Περίπου από 1' με 2' έως 10' με 15' λεπτά,
ανάλογα με την ερώτηση που ο εκπαιδευτικός
θέτει

Μερικά παραδείγματα...

Α' Γενικές ανοιχτού τύπου ερωτήσεις:

1. Γράψε ένα πράγμα που έμαθες σήμερα.
2. Τι σε δυσκόλεψε περισσότερο σήμερα;
3. Γράψε κάτι που σε βοήθησε να μάθεις σήμερα.
4. Ποια συσχέτιση έκανες σήμερα που σε έκανε να πεις:
“Αχά! Το κατάλαβα! “
5. Γράψε κάτι που δεν καταλαβαίνεις ακόμη...
6. Η ομαδική δουλειά σου φαίνεται ευκολότερη ή δυσκολότερη; Παρακαλώ εξήγησε.

Μερικά παραδείγματα...

Β' Ερωτήσεις περιεχομένου:

1. Βάλε στη σειρά από το μικρότερο στο μεγαλύτερο:

0,2   2,0   1,2

2. Δώσε το άθροισμα των προσθέσεων:....

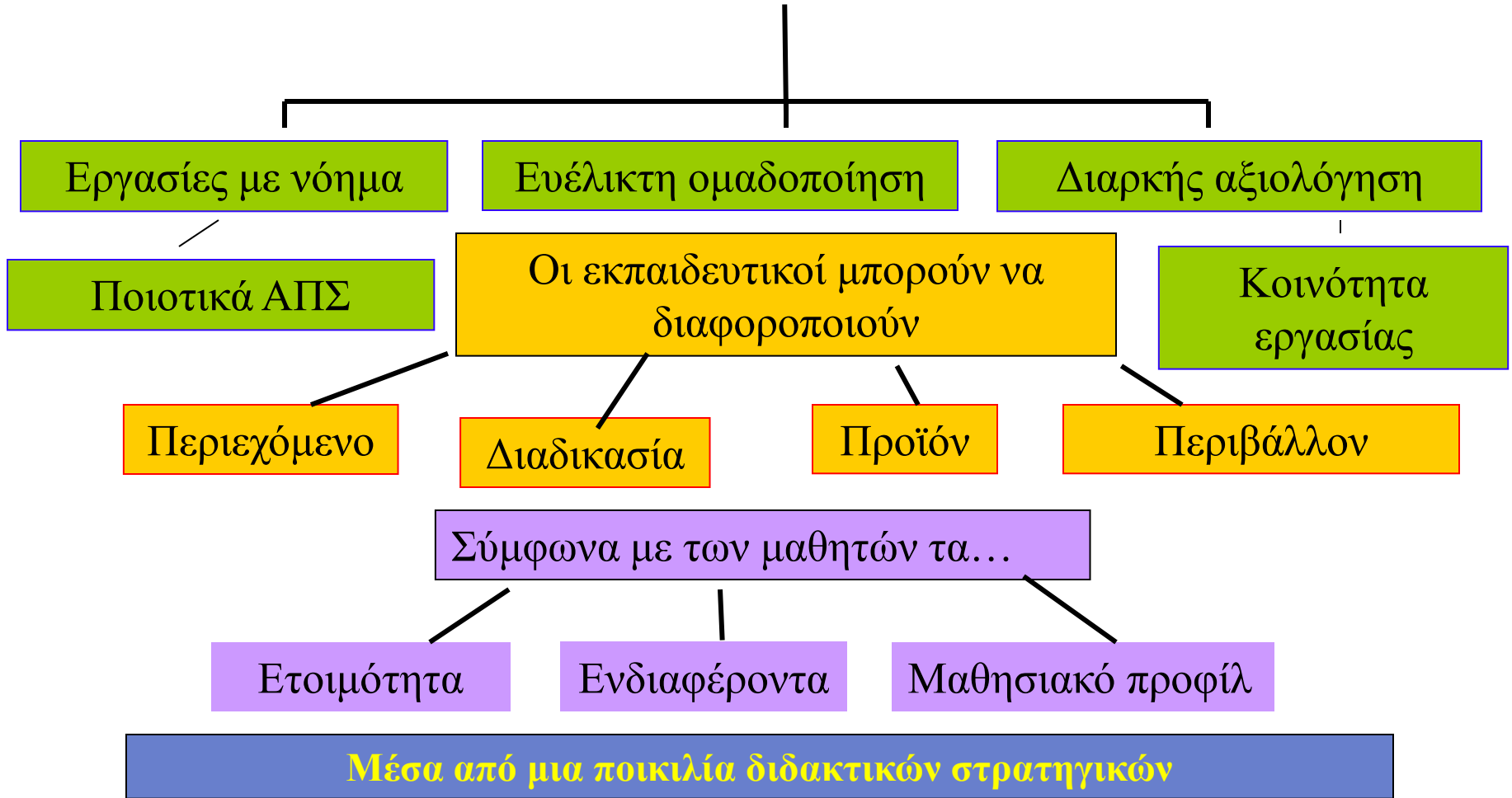
3. Γράψε τρία καλολογικά στοιχεία από το κείμενο :....

4. Βάλε σε μπλε κύκλο τους αρχηγούς των Ελλήνων και σε κόκκινο των Περσών: Ξέρξης Θεμιστοκλής Λεωνίδα Μαρδόνιος

5. Που ζουν οι Αβοριγίνες;

6. Τι επιπτώσεις έχει το φαινόμενο αύξησης των υδάτων στους ωκεανούς;

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

εννοιολογικοί χάρτες... κύβοι... τρίλιζα... μαθησιακά συμβόλαια... παζλ... κέντρα μάθησης... ανεξάρτητη μελέτη... άγκυρες... κάρτες απάντησης... κάρτες εξόδου.45
κτλ...

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Εργασίες με νόημα

Ευέλικτη ομαδοποίηση

Διαρκής αξιολόγηση

Ποιοτικά ΑΠΣ

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διαφοροποιούν

Κοινότητα εργασίας

Περιεχόμενο

Διαδικασία

Προϊόν

Περιβάλλον

Σύμφωνα με των μαθητών τα...

Ετοιμότητα

μαθητής

απόδοσης

Μαθησιακό προφίλ

έσφαλτα μαθησιακά διδακτικών στρατηγικών

... χάρτες... ... τρίλιζα... μαθησιακά συμβόλαια... παζλ... κέντρα
... ανεξάρτητη μελέτη... αγκυρες... κάρτες απάντησης... κάρτες εξόδου.46
κτλ...

(Tomlinson et al., 2004)

Μαθησιακή
ετοιμότητα

(Tomlinson et al., 2004)

Μαθησιακή
ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

(Tomlinson et al., 2004)

Μαθησιακή
ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό
προφίλ

(Tomlinson et al., 2004)

Μαθησιακή
ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό
προφίλ

ΤΙ & ΠΟΥ;

(Tomlinson et al., 2004)

Μαθησιακή
ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό
προφίλ

- *Περιεχόμενο*
- *Διαδικασία*
- *Μαθησιακό περιβάλλον*
- *Προϊόν*

**Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....**

**...για να
διαφοροποιήσουμε**

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Περιεχόμενο

Διαδικασία

Προϊόν

**Μαθησιακό
περιβάλλον**

**Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....**

**...για να
διαφοροποιήσουμε**

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Περιεχόμενο

Διαδικασία

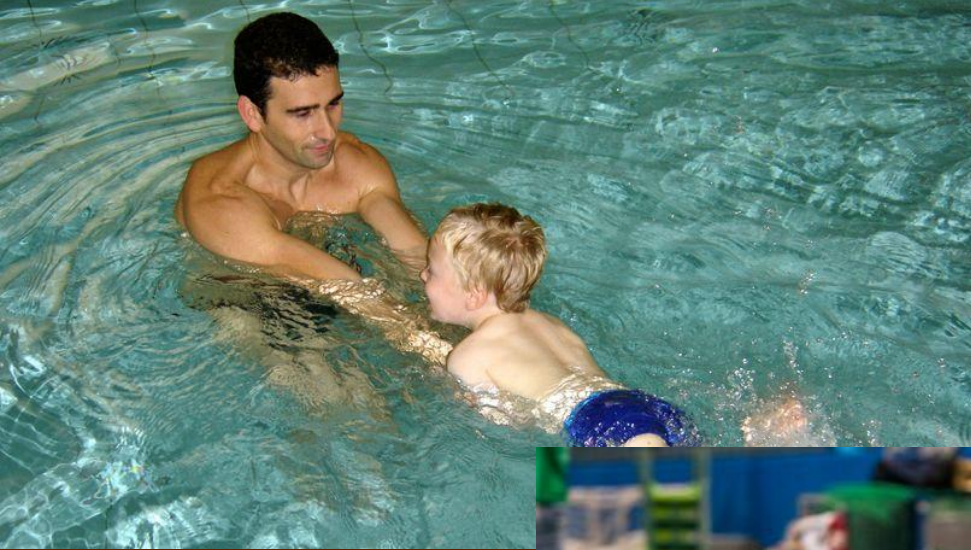
Προϊόν

**Μαθησιακό
περιβάλλον**

Μαθησιακή ετοιμότητα

Η *μαθησιακή ετοιμότητα* αποτελεί «το σημείο εισόδου του μαθητή σε σχέση με ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον ή ικανότητα» και διαφοροποιείται από μαθητή σε μαθητή. Έτσι, ο εκπαιδευτικός αναμένεται να λαμβάνει υπ' όψη του τις ατομικές και ενδοατομικές διαφορές του μαθητή με εεα που εξ ορισμού είναι ιδιαίτερα αυξημένες.

(Tomlinson, 1999:11)

Πως θα διδάσκαμε κολύμβηση;

ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΤΗ

Αρχάριος
κολυμβητής

Μέτριος
κολυμβητής

Προχωρημένος
κολυμβητής

ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΤΗ

Αργός, αλλόγλωσσος, με μαθησιακές δυσκολίες, με αναπηρία...

Τυπικός μαθητής

Χαρισματικός, ευφυής, γνώστης του αντικειμένου...

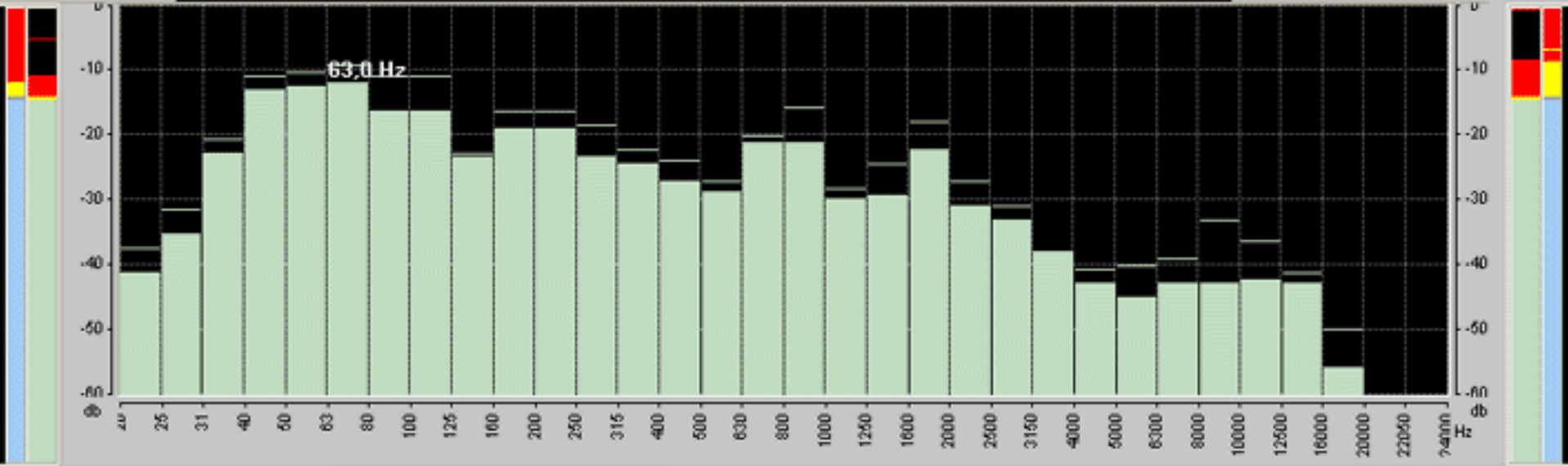
ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ

Αξιολογούμε την ετοιμότητα με:

- Ατομικά - Ομαδικά
- Διαγνωστικά τεστ, παρατήρηση, διαγωνίσματα
- Διαρκής αξιολόγηση

και δημιουργούμε δραστηριότητες διαβαθμισμένης δυσκολίας:

- Ρυθμός ή βάθος διδασκαλίας
- Πηγές και υλικά ανάλογα με το επίπεδο
- Κλιμακωτή στήριξη
- Ευέλικτη ομαδοποίηση
- Συναισθηματική υποστήριξη

AUTO CORRECT   Logarithmic   Linear

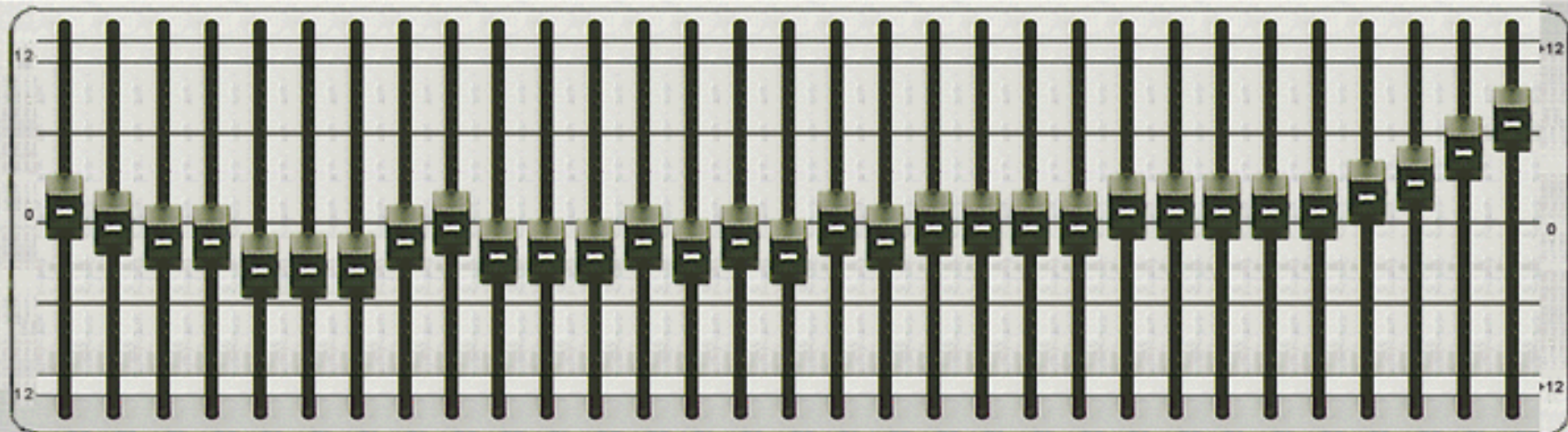
Activate Compressor/Limiter/Enhancer

Equalizer presets

SETUP STUDIO

Zoom B

20 25 32 40 50 63 80 100 126 159 200 252 317 399 502 632 796 1002 1262 1589 2000 2518 3170 3991 5024 6325 7962 10024 12619 15887 20000

1 0 -1 -1 -3 -3 -3 -1 0 -2 -2 -2 -1 -2 0 -1 0 0 0 0 0 1 1 1 1 1 2 3 5 7

equalizer

Συγκεκριμένο

Αφηρημένο

Απλό

Σύνθετο

Βασικό

Μετασχηματικό

Μονοδιάστατο

Πολυδιάστατο

Μικρά βήματα

Μεγάλα βήματα

Αυστηρά δομημένο

Ανοιχτό

Μικρή ανεξαρτησία

Μεγάλη ανεξαρτησία

Αργά

Γρήγορα

Ρυθμίζουμε την ΚΟΝΣΟΛΑ

equalizer

Συγκεκριμένο		Αφηρημένο
Απλό		Σύνθετο
Βασικό		Μετασχηματικό
Μονοδιάστατο		Πολυδιάστατο
Μικρά βήματα		Μεγάλα βήματα
Αυστηρά δομημένο		Ανοιχτό
Μικρή ανεξαρτησία		Μεγάλη ανεξαρτησία
Αργά		Γρήγορα

Ρυθμίζουμε την ΚΟΝΣΟΛΑ

equalizer

Συγκεκριμένο		Αφηρημένο
Απλό		Σύνθετο
Βασικό		Μετασχηματικό
Μονοδιάστατο		Πολυδιάστατο
Μικρά βήματα		Μεγάλα βήματα
Αυστηρά δομημένο		Ανοιχτό
Μικρή ανεξαρτησία		Μεγάλη ανεξαρτησία
Αργά		Γρήγορα

Διαβαθμισμένες Εργασίες (tiered activities)

Έννοια προς κατανόηση
ή
Δεξιότητα προς ανάπτυξη

- Πρώτα σχεδιάζουμε μια δραστηριότητα **κανονικού επιπέδου**
- Μετά την **προσαρμόζουμε** προς τα πάνω ή προς τα κάτω.
- Κάποιες δραστηριότητες ίσως είναι ίδιες ή ελάχιστα διαφοροποιημένες

Διαβαθμισμένες δραστηριότητες (tiered activities)

ΕΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

προς κατανόηση
ή
Δεξιότητα προς ανάπτυξη

- Πρώτα σχεδιάζουμε μια δραστηριότητα **κανονικού επιπέδου**
- Μετά την **προσαρμόζουμε** προς τα πάνω ή προς τα κάτω.
- Κάποιες δραστηριότητες ίσως είναι ίδιες ή ελάχιστα διαφοροποιημένες

Διαβαθμισμένες δραστηριότητες (tiered activities)

ΕΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

προς κατανόηση
ή
Δεξιότητα προς ανάπτυξη

- Πρώτα σχεδιάζουμε μια δραστηριότητα **κανονικού επιπέδου**
- Μετά την **προσαρμόζουμε** προς τα πάνω ή προς τα κάτω.
- Κάποιες δραστηριότητες ίσως είναι ίδιες ή ελάχιστα διαφοροποιημένες

Περιγράψτε το
τέλος της μάχης
των
Θερμοπυλών

Περιγράψτε τα
αποτελέσματα της
μάχης των
Θερμοπυλών στην
εξέλιξη των
Μηδικών πολέμων

Τι θα συνέβαινε εάν οι
Έλληνες παραδίνονταν
από την αρχή και δεν
αντιστέκονταν ηρωικά
στις Θερμοπύλες;

“Προσαρμογή της δραστηριότητας”

**Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....**

**...για να
διαφοροποιήσουμε**

A hand holding a magnifying glass over a stack of boxes. The magnifying glass is focused on the top box, which is light blue and contains the word 'Ετοιμότητα'. Below it are three yellow boxes: 'Ενδιαφέροντα', 'Μαθησιακό προφίλ', and 'Μαθησιακό περιβάλλον'.

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Περιεχόμενο

Διαδικασία

Προϊόν

**Μαθησιακό
περιβάλλον**

**Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....**

**...για να
διαφοροποιήσουμε**

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Περιεχόμενο

Διαδικασία

Προϊόν

**Μαθησιακό
περιβάλλον**

Μαθησιακό προφίλ

Το μαθησιακό προφίλ αποτελεί μία σύνοψη που εμπεριέχει στοιχεία σχετικά με το πώς ένας συγκεκριμένος μαθητής μαθαίνει. Ενδιαφέρουν, για παράδειγμα, αναπτυξιακά, νοητικά, πολιτισμικά στοιχεία.

(Tomlinson, 1999)

Εργαλεία μαθησιακού προφίλ

Sonbuchner, G.M. (2004). *Help yourself: How to take advantage of your learning styles*. New Readers Press, Division of ProLiteracy Worldwide.

6ομάδες από 5 ερωτήσεις καθεμία (N=30)

**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΥΡΙΩΣ ΜΕ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΗ ΕΜΠΛΟΚΗ
ΜΕ ΤΟ ΜΑΘΗΤΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΑΞΗ**

Εργαλεία μαθησιακού προφίλ

Α' Ομάδα Ανάγνωση.

Καταλαβαίνω κάτι καλύτερα όταν το διαβάζω

Β' Ομάδα Γραφή

Κρατάω σημειώσεις σε ένα μάθημα για να θυμάμαι πράγματα

Γ' Ομάδα Ακρόαση

Συνήθως θυμάμαι αυτά που ακούω.

Δ' Ομάδα Ομιλία

Καταλαβαίνω καλύτερα κάτι όταν το διαβάζω δυνατά.

Ε' Ομάδα Οπτικοποίηση

Μπορώ να δω λέξεις στο μυαλό μου όταν πρέπει να πω το πώς γράφεται.

Στ' Ομάδα Χειρισμός

Μαθαίνω καλύτερα με το να χειρίζομαι αντικείμενα.

Εργαλεία μαθησιακού προφίλ

Με βάση το
Sonbuchner, G.M. (2004).
Help yourself: How to
take advantage of your
learning styles

Δημιουργείτε ένα εργαλείο
καταγραφής του
μαθησιακού προφίλ για
τους μαθητές σας, στα εξής
επίπεδα:

- οπτικό
- ακουστικό
- κιναισθητικό

**Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....**

**...για να
διαφοροποιήσουμε**

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Περιεχόμενο

Διαδικασία

Προϊόν

**Μαθησιακό
περιβάλλον**

**Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....**

**...για να
διαφοροποιήσουμε**

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Περιεχόμενο

Διαδικασία

Προϊόν

**Μαθησιακό
περιβάλλον**

Ενδιαφέροντα

Τα ενδιαφέροντα του μαθητή σχετίζονται με τις ήδη υπάρχουσες δεξιότητες, την τάση να ασχοληθεί πιο συχνά και περισσότερο έντονα με ένα θέμα, καθώς και την πρωτοβουλία που ενδεχομένως αναλαμβάνει.

STUDENT INTEREST INVENTORY

Name: _____ Birthday: _____

1. My favorite color is: _____
2. My favorite book is: _____
3. My favorite sport is: _____
4. My favorite TV show is: _____

5. If I could play my sport in winter, I would be: _____
6. I would like to see the world, I like to: _____
7. My favorite object in class is: _____

8. The thing my teacher does that I like most is: _____

9. IF I COULD MAKE SOMETHING, I WOULD: _____

10. IF I HAD ONE WISH, IT WOULD BE: _____

11. DIRECTIONS: CIRCLE YOUR TOP THREE FAVORITE ACTIVITIES BELOW.

dance	reading	singing	baseball
Writing	basketball	cheerleading	drawing
Soccer	football	volleyball	jump rope
Camping	fishing	baking/cooking	video game

Εργαλεία καταγραφής ενδιαφερόντων

Ταλέντα		Αγαπημένα γνωστικά αντικείμενα	
Τον ελεύθερο χρόνο μου αρέσει να...	Όνομα:	Γνωρίζω πολλά για...	
Είμαι καλός/ή...		Θα ήθελα να μάθω περισσότερα για...	

Συμπληρώστε το παρόν εργαλείο καταγραφής των δικών σας ενδιαφερόντων

Εργαλεία καταγραφής ενδιαφερόντων

Οι μαθητές δίνουν ο ένας στον άλλο συνέντευξη σχετικά με τα ενδιαφέροντά τους
ΑΝΟΙΧΤΟΥ τύπου ερωτήσεις όπως:

"Τι κάνεις μετά το σχολείο και τι σου αρέσει απ' αυτά;"

"Τι κάνεις μετά το σχολείο και τι δε θέλεις απ' αυτά;"

"Ποια είναι η αγαπημένη δραστηριότητά σου;"

Ή

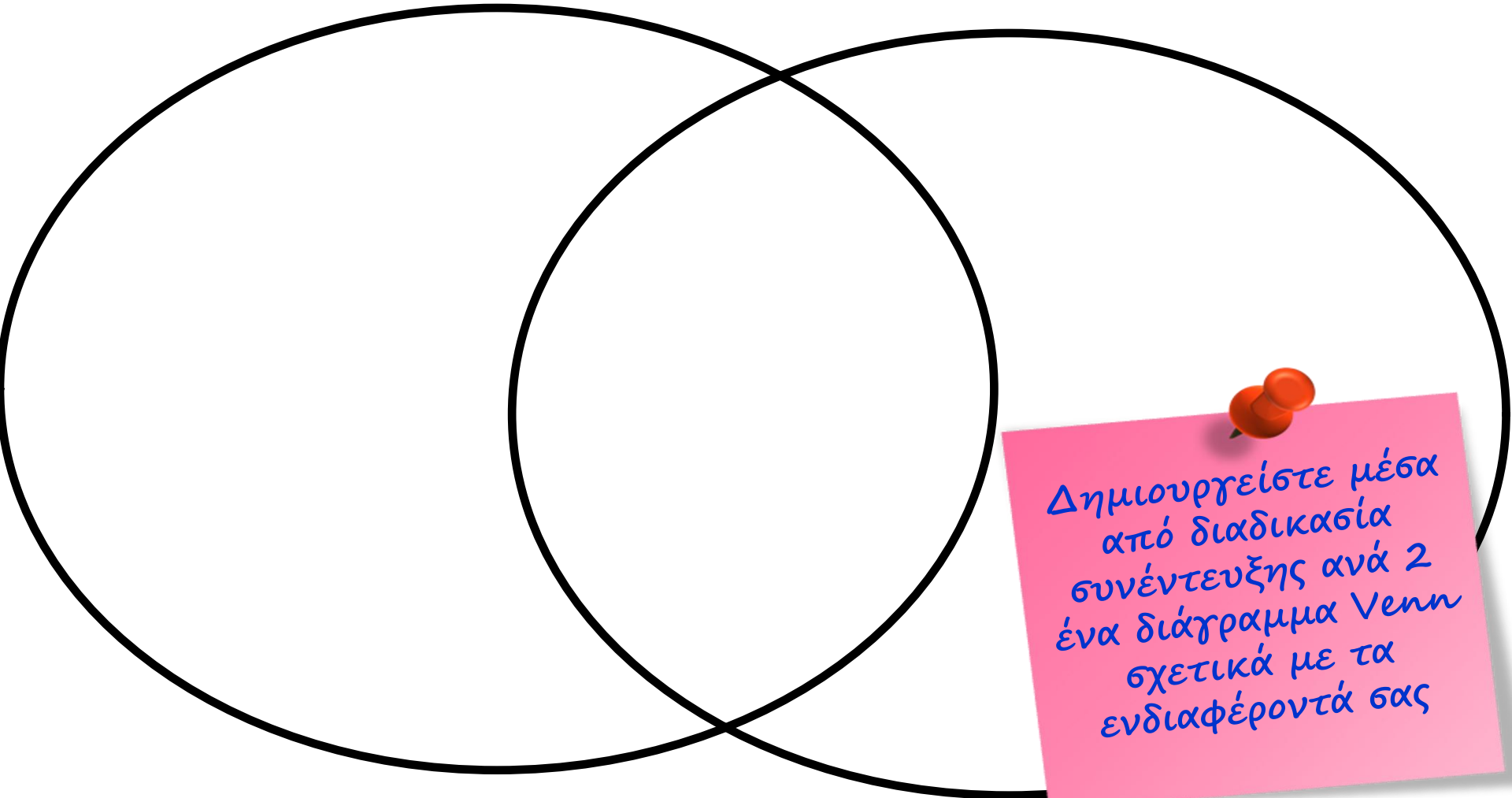
μου αρέσει να...

Δημιουργούν ένα διάγραμμα Venn

μου αρέσει να...

...Γνώστος.....

.....Φοίβος.....

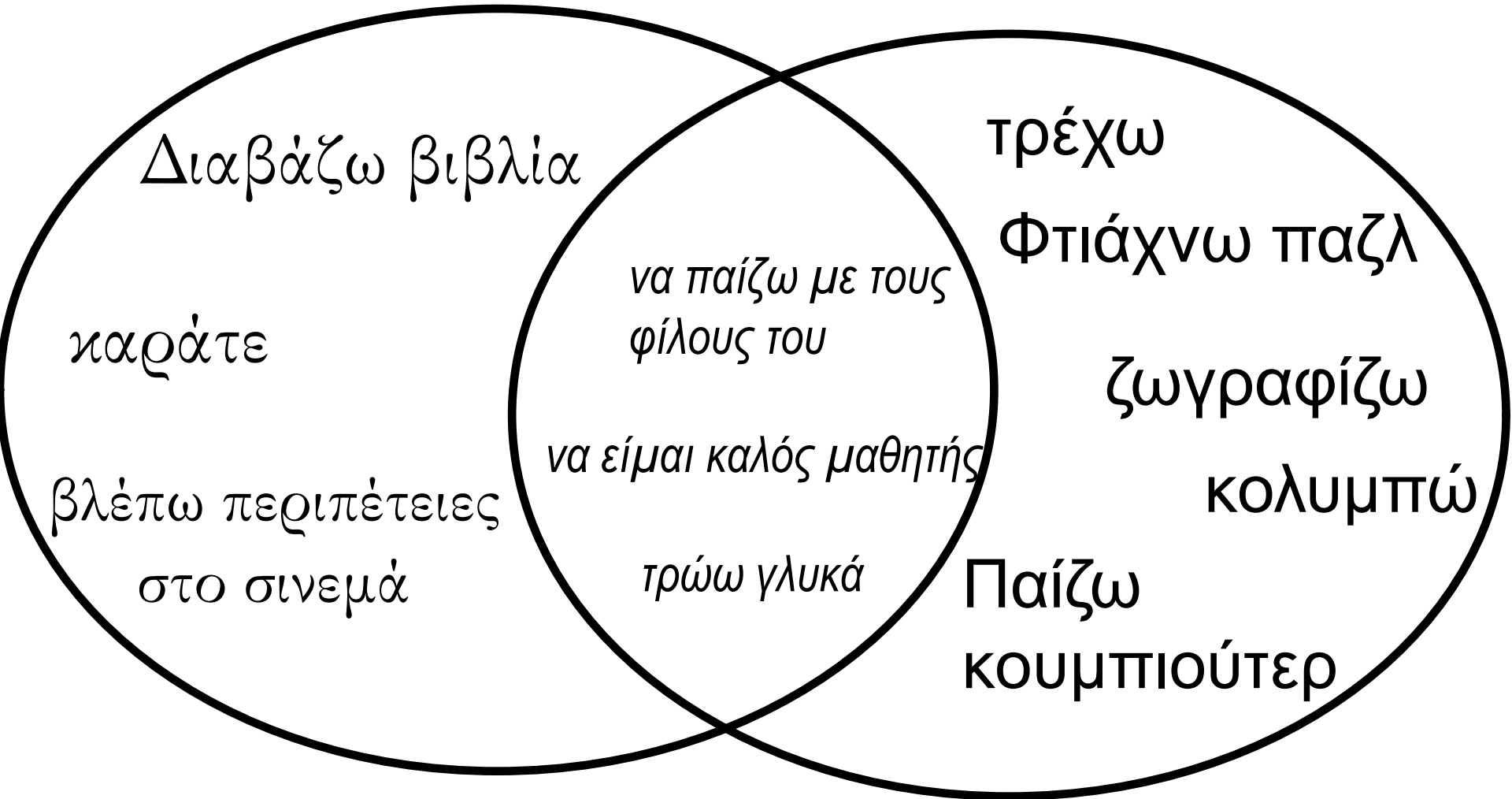

Δημιουργείτε μέσα από διαδικασία συνέντευξης ανά 2 ένα διάγραμμα Venn σχετικά με τα ενδιαφέροντά σας

μου αρέσει να...

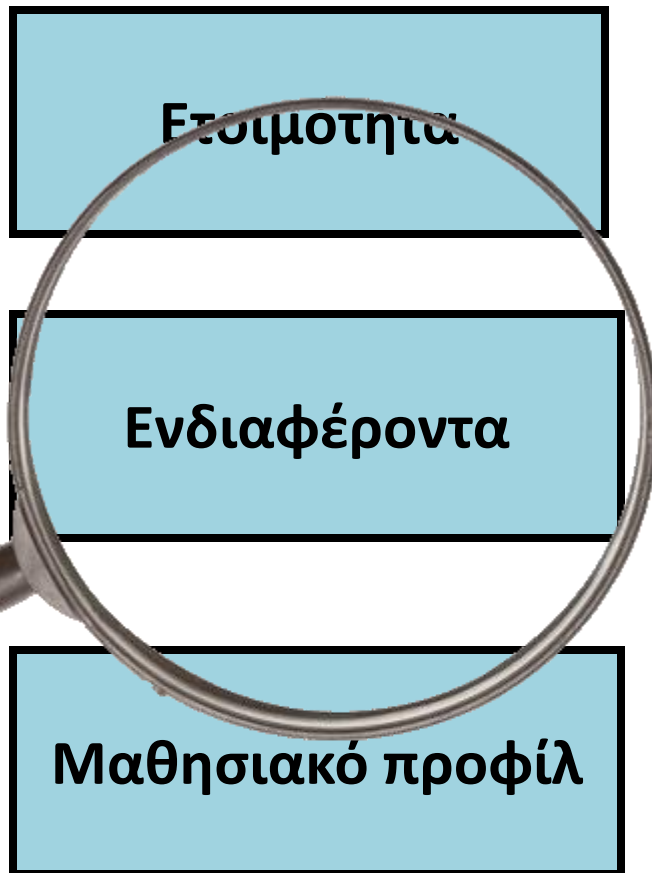
...Γιώργος.....

.....Φοίβος.....

**Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....**

**...για να
διαφοροποιήσουμε**

Περιεχόμενο

Διαδικασία

Προϊόν

**Μαθησιακό
περιβάλλον**

**Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....**

**...για να
διαφοροποιήσουμε**

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Περιεχόμενο

Διαδικασία

Προϊόν

**Μαθησιακό
περιβάλλον**

Διαφοροποιούμε το Μαθησιακό Περιβάλλον

■ Έμφυχο

Ποιος θα διδάξει;

Με ποιους θα συνεργαστεί;

Τι ρόλο θα παίξουν οι μαθητές;

...

■ Υλικά / χώρος

Με ποια μέσα και υλικά;

Πώς θα γίνουν προσβάσιμα;

Ποια θα είναι η διάταξη των θρανίων;

.....

Διαφοροποιούμε Το Μαθησιακό Περιβάλλον

Ατμόσφαιρα που ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα, τη διερεύνηση και την ποικιλία

Σεβασμός και ΠΡΟΒΛΕΨΗ προς όλους τους μαθητές
- π.χ. αναπηρικό αμαξίδιο-

Εμπειρίες ανάλογες με τα ενδιαφέροντα, την ετοιμότητα και το μαθησιακό προφίλ του μαθητή

Διαφοροποιούμε Το Μαθησιακό Περιβάλλον

Ατμόσφαιρα που ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα, τη διερεύνηση και την ποικιλία

Σεβασμός και ΠΡΟΒΛΕΨΗ π
όλους τους μαθητές
- π.χ. αναπηρικό αμαξίδιο-

Εμπειρίες ανάλογες με τα ενδ
ετοιμότητα και το μαθησια

Ευέλικτη ομαδοποίηση

- ✓ Όλη η τάξη
- ✓ Καθένας μόνος του
- ✓ Ζευγάρια
- ✓ Μικρές ομάδες
- ✓ Ετερογενείς ομάδες
- ✓ Ομοιογενείς ομάδες

Ευέλικτη ομαδοποίηση

Μπορεί να γίνει
από τον εκπ/κο, τους
μαθητές ή τυχαία

- Στο σύνολο της τάξης
- Σε ομάδες με μαθητές με παρόμοια ετοιμότητα, ενδιαφέρον, ή μαθησιακό προφίλ,
- Σε ομάδες με μαθητές με διαφορετική ετοιμότητα, ενδιαφέρον, ή μαθησιακό προφίλ,
- Σε δυάδες με συμμαθητή με παρόμοια ετοιμότητα, ενδιαφέρον, ή μαθησιακό προφίλ,
- Σε δυάδες με συμμαθητή με διαφορετική ετοιμότητα, ενδιαφέρον, ή μαθησιακό προφίλ
- Εξατομικευμένα

Ευέλικτη ομαδοποίηση

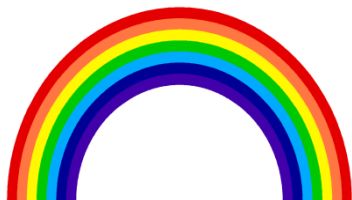

- Οι μαθητές χωρίζονται ανάλογα με τις ανάγκες για επανάληψη, εκ νέου διδασκαλία, εξάσκηση ή εμπλουτισμό.
- **Αφορά ένα συγκεκριμένο μάθημα ή κάποιες δεξιότητες ή μια ενότητα ή μια βασική έννοια ή ένα σημαντικό θέμα.**
- Αφορά μια διδακτική ώρα, ημέρα, εβδομάδα ή μήνα. Δεν δημιουργεί μόνιμες ομάδες

Ευέλικτη Ομαδοποίηση τάξης

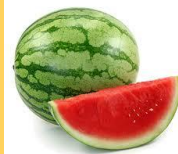
ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ

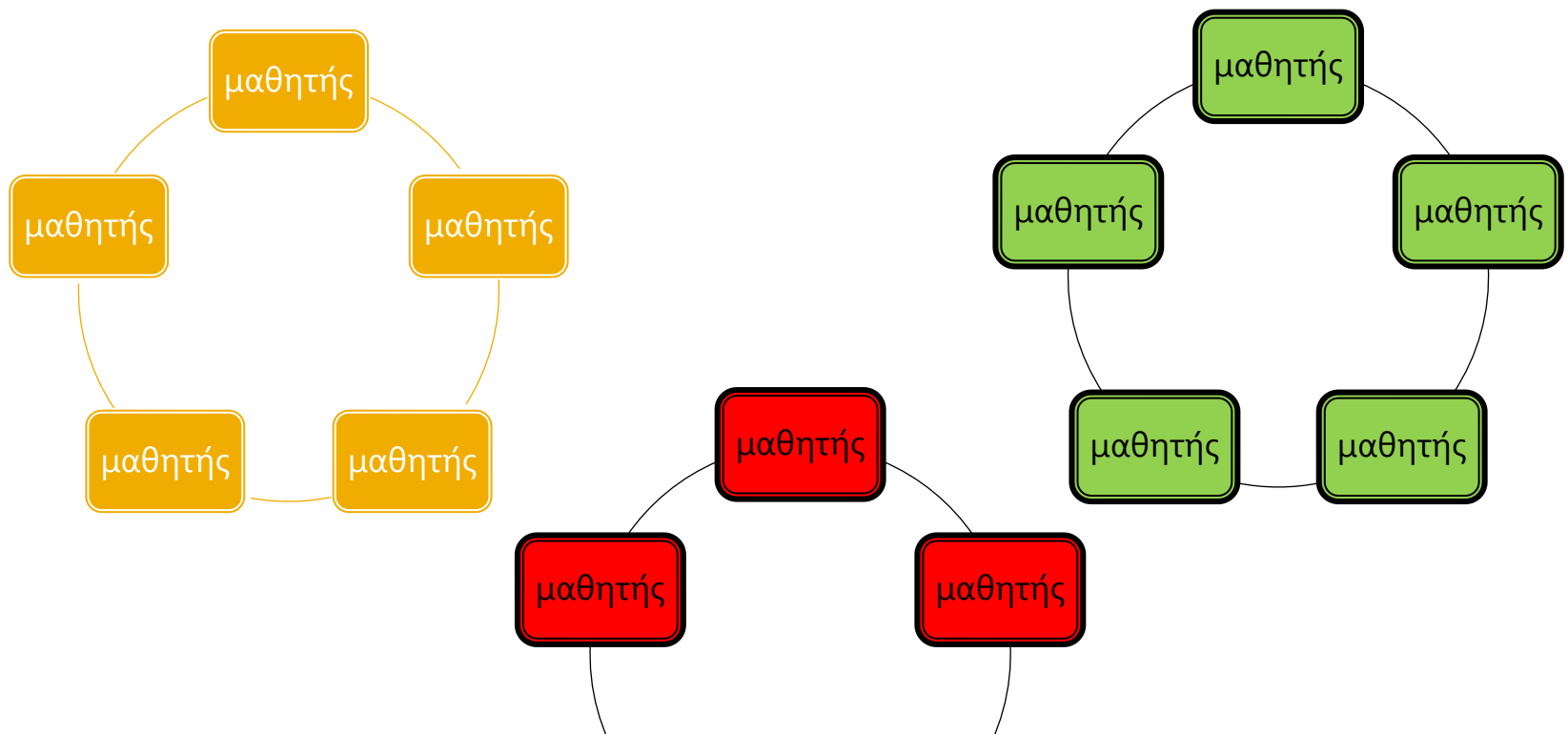
ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

ΜΑΘ. ΠΡΟΦΙΛ

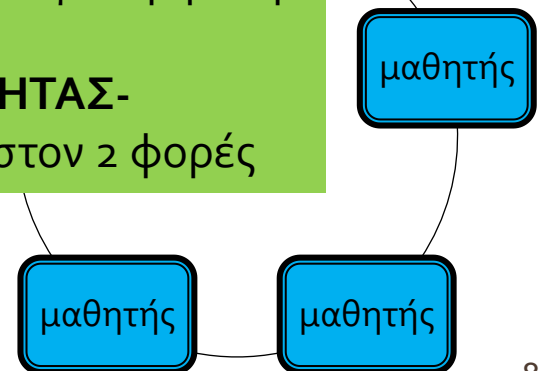
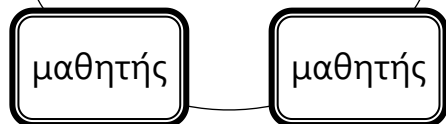
Οι μαθητές ανάλογα με το αίτημα του εκπαιδευτικού δημιουργούν ομάδες σε Χρώματα, Σημαίες, Φρούτα ...

Χωρίζουμε τους μαθητές σε ομάδες ομοιογενής ετοιμότητας (5 περίπου άτομα)
 Χωρίζουμε το μάθημα σε ανάλογες ενότητες όσα τα άτομα των ομάδων
 Αναθέτουμε σε κάθε ομάδα ξεχωριστά να μάθει πολύ καλά μια συγκεκριμένη ενότητα. Να γίνουν «ειδικοί» σε αυτήν.

ΔΥΣΚΟΛΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ –ΟΜΑΔΑ ΥΨΗΛΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ-

Δίνουμε στους μαθητές τη δυνατότητα να εξασκηθούν τουλάχιστον 2 φορές στην ενότητά τους ώστε να εξοικειωθούν.

12. Η εκπαίδευση στο Βυζάντιο

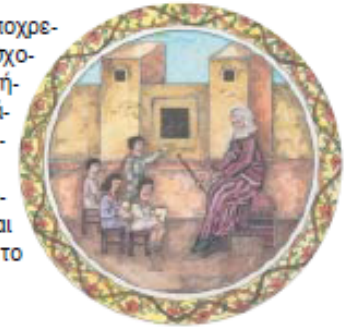
Τα σχολεία στο Βυζάντιο ήταν εκκλησιαστικά και ιδιωτικά. Σ' αυτά πήγαιναν μόνο τα αγόρια των γονιών που μπορούσαν να πληρώσουν. Τα κορίτσια έμεναν στο σπίτι. Τα πιο πολλά παιδιά μάθαιναν τέχνες κοντά σε ειδικούς τεχνίτες.

Η εκπαίδευση των παιδιών στο Βυζάντιο δεν ήταν υποχρεωτική. Υπήρχαν μόνο ιδιωτικά και εκκλησιαστικά σχολεία, που λειτουργούσαν σε σπίτια, σε ναούς ή σε μοναστήρια. Οι γονείς πλήρωναν δίδακτρα σε είδος ή χρήματα, ανάλογα με το επάγγελμά τους. Τα παιδιά πήγαιναν στο σχολείο σε ηλικία έξι ως οκτώ χρόνων.

Το βασικό σχολείο είχε τέσσερις τάξεις. Στις δύο μικρότερες οι μαθητές μάθαιναν να γράφουν, να διαβάζουν και να λογαριάζουν. Ασκοούνταν ακόμη να ακούν προσεκτικά το δάσκαλό τους και να προφέρουν σωστά τα λόγια τους.

Στις μεγαλύτερες τάξεις διδάσκονταν ορθογραφία, γραμματική και αριθμητική. Αποστήθιζαν ιστορίες από τον Όμηρο, την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη και από τους μύθους του Αισώπου. Στα σχολεία ακόμη μάθαιναν να τραγουδούν και να ψέλνουν.

Στα εκκλησιαστικά σχολεία, εκτός από τα παιδιά της πόλης, συχνά φοιτούσαν δωρεάν ορφανά παιδιά ή

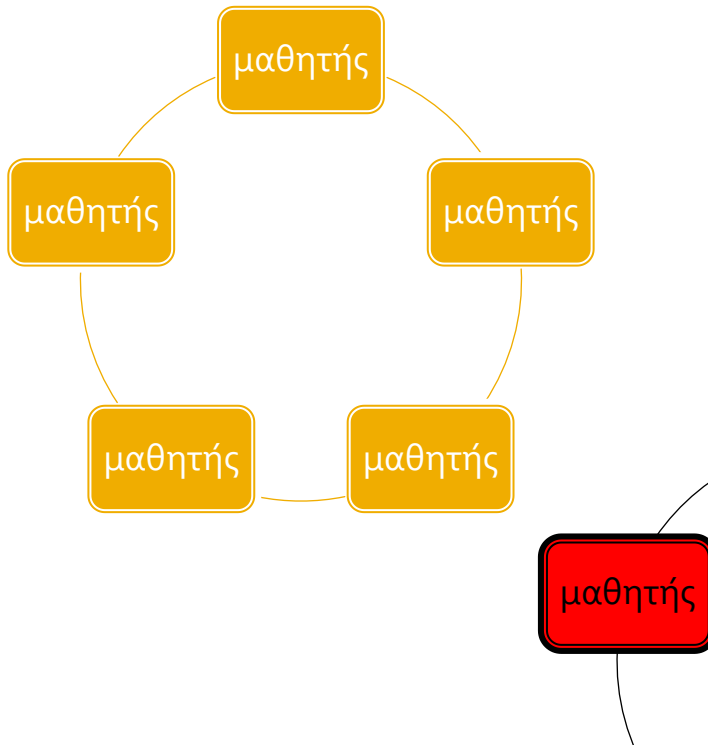
1. Ο δάσκαλος και οι μαθητές κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας

2. Οι μαθητές ασχολούνται με εργασία. Κάθε τεχνίτης μπορούσε να έχει μόνο δύο μαθητευόμενους. Ο σεβασμός των νέων αυτών προς το «αφεντικό» τους ήταν μεγάλος και συχνά κρατούσε για όλη τους τη ζωή.

3. Κοπέλες στον αργαλειό (Βυζαντινή μικρογραφία, Βιβλιοθήκη Βασιλική)

Χωρίζουμε τους μαθητές σε ομάδες **ομοιογενής ετοιμότητας** (5 περίπου άτομα)

Χωρίζουμε το μάθημα σε ανάλογες ενότητες όσα τα άτομα των ομάδων

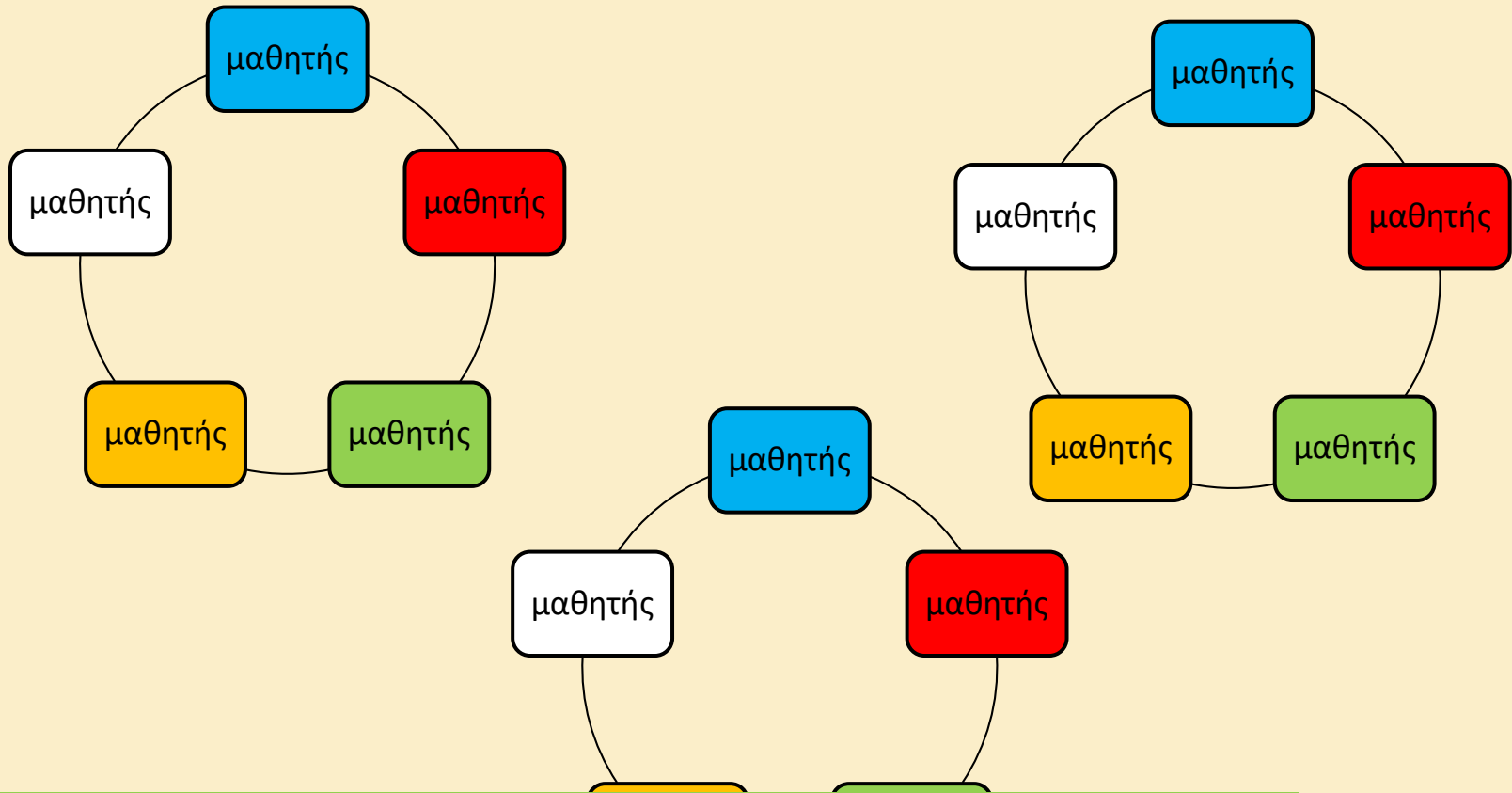
Αναθέτουμε σε κάθε ομάδα ξεχωριστά να μάθει πολύ καλά μια συγκεκριμένη ενότητα. Να γίνουν «ειδικοί» σε αυτήν.

ΔΥΣΚΟΛΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ –ΟΜΑΔΑ ΥΨΗΛΗΣ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑΣ-

Δίνουμε στους μαθητές τη δυνατότητα να εξασκηθούν τουλάχιστον 2 φορές στην ενότητά τους ώστε να εξοικειωθούν.

μη η αναζητούσαν αλλου εργασία. Κάθε τεχνίτης μπορούσε να έχει μόνο δύο μαθητευόμενους. Ο σεβασμός των νέων αυτών προς το «αφεντικό» τους ήταν μεγάλος και συχνά κρατούσε για όλη τους τη ζωή.

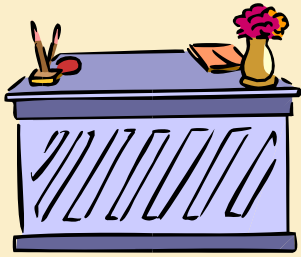
Φτιάχνουμε νέες **μικτές ομάδες**, έναν από κάθε ομάδα και παρουσιάζουν την ενότητά τους.
 Δίνουμε εργασία στην οποία μπορούν να συμμετέχουν όλοι.

Η τάξη

- Οργάνωση θέσεων με συνεργατική προοπτική
- Σταθμοί Εργασίας (γωνιές διαβάσματος, καλλιτεχνικών, Η/Υ)
- Προβολικά και χρήση Η/Υ
- Χάρτες και πίνακες
- Ανάρτηση κανόνων στην τάξη
- Πρόσβαση σε όλους στα υλικά
- Πόστερ και αφίσες λέξεων
- Εργασίες μαθητών
- Γραφικοί οργανωτές

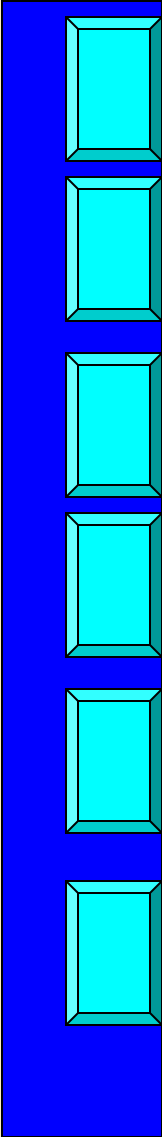
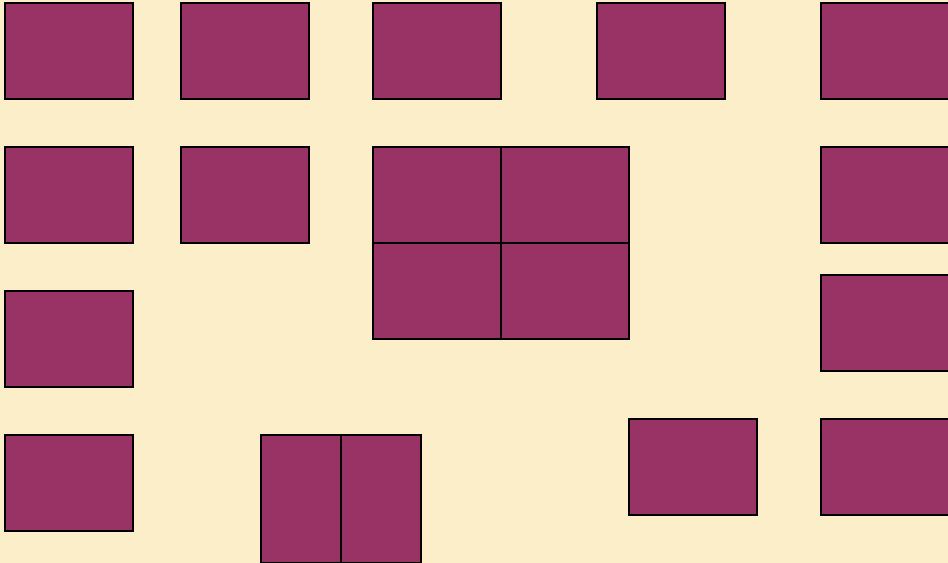

**Σταθμός
Δασκάλου**

Ράφια

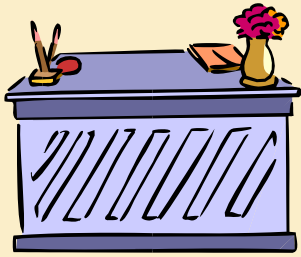
Βιβλιοθήκη

**Σταθμός
Εργασίας**

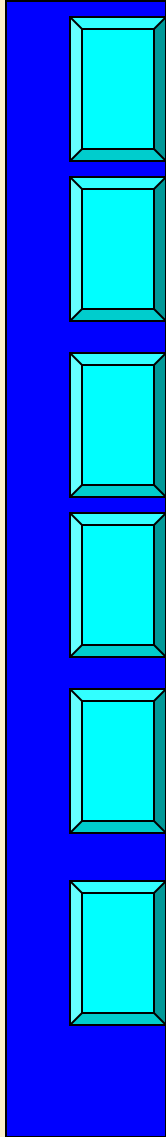
Πρόγραμμα

**Ομαδικές
εργασίες**

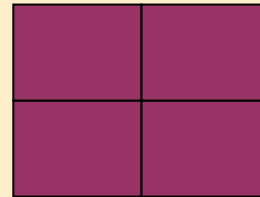
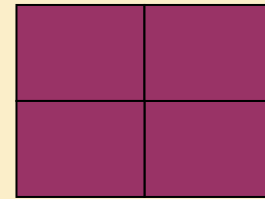
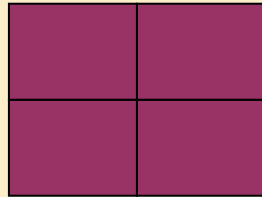

Σταθμός
Δασκάλου

Ράφια

Βιβλιοθήκη

Γωνιά
Χαλάρωσης

Πρόγραμμα

Σταθμός
Εργασίας

Γωνιά χαλάρωσης
– ανάγνωσης – Υ/Η κτλ

**Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....**

**...για να
διαφοροποιήσουμε**

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Περιεχόμενο

Διαδικασία

Προϊόν

**Μαθησιακό
περιβάλλον**

Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....

...για να
διαφοροποιήσουμε

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Τι;

Περιεχόμενο

Πώς;

Διαδικασία

Προϊόν

Μαθησιακό
περιβάλλον

Διαφοροποίηση περιεχόμενου

Αναφέρεται

α) Στο **τι πρέπει να μάθουν** οι μαθητές

β) Στον **τρόπο** με τον οποίο οι μαθητές αποκτούν πρόσβαση στο περιεχόμενο

Στηρίζεται

Στις βασικές ταξινομίες εκπαιδευτικών στόχων

π.χ.:

- Bloom
- Unesco

Στρατηγικές για τη διαφοροποίηση περιεχομένου

Χαρακτηριστικά μαθητή	Στρατηγικές
Μαθησιακή Ετοιμότητα	<ul style="list-style-type: none"> •Κείμενα διαφορετικής αναγνωστικής δυσκολίας •Επιπλέον υλικά σε διαφορετικά επίπεδα αναγνωστικής δυσκολίας •Επαναδιδασκαλία •Επίδειξη δεξιοτήτων από την εκπαιδευτικό •Βιντεοσκοπημένο και μαγνητοφωνημένο υλικό •Υλικό με επισημάνσεις κύριων σημείων •Κολλητοί –φιλαράκια ανάγνωσης •Γραφικοί οργανωτές για καταγραφή σημειώσεων •Λίστα με λέξεις κλειδιά πριν τη διδασκαλία

Στρατηγικές για τη διαφοροποίηση περιεχομένου

Χαρακτηριστικά μαθητή	Στρατηγικές
Ενδιαφέροντα	<ul style="list-style-type: none"> •Μεγάλο εύρος και ποικιλία υλικών •Αξιοποίηση ερωτημάτων των μαθητών •Κέντρα ενδιαφέροντος •Παραδείγματα και εφαρμογές με βάση τα ενδιαφέροντα των μαθητών
Μαθησιακό προφίλ	<ul style="list-style-type: none"> •Οπτική, ακουστική και κιναισθητική παρουσίαση •Χρήση παραδειγμάτων και εφαρμογών με βάση τους πολλαπλούς τύπους νοημοσύνης •Προσεγγίσεις «από το όλο στο μέρος» και «από το μέρος στο όλο» •Χρόνος για σκέψη/αναστοχασμό

Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....

...για να
διαφοροποιήσουμε

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Τι;

Περιεχόμενο

Πώς;

Διαδικασία

Προϊόν

Μαθησιακό
περιβάλλον

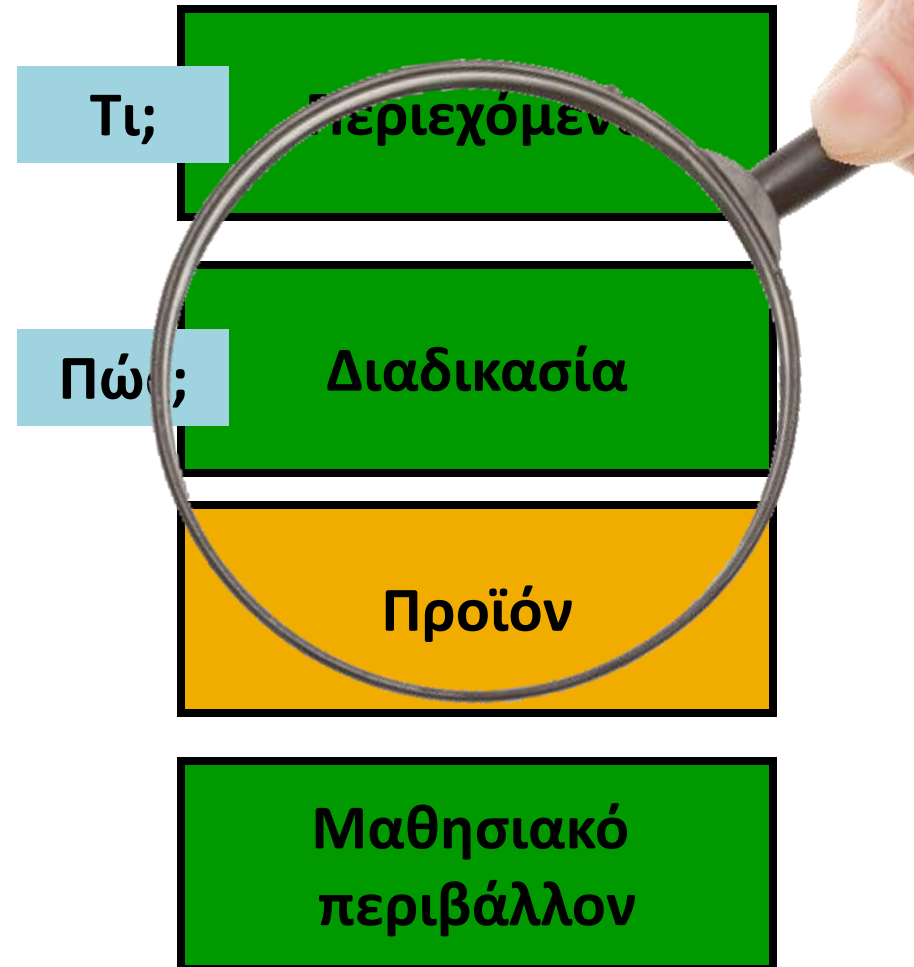
Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....

...για να
διαφοροποιήσουμε

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Διαφοροποίηση διαδικασίας

Αναφέρεται

Στις δραστηριότητες ή στις στρατηγικές που παρέχονται στους μαθητές για να κατακτήσουν τη γνώση

Στρατηγικές για τη διαφοροποίηση Διαδικασίας

Χαρακτηριστικά μαθητή	Στρατηγικές
Ετοιμότητα	<ul style="list-style-type: none"> •Χρήση διαβαθμισμένων δραστηριοτήτων •Προσαρμογή των οδηγιών •Χρήση ποικιλίας υλικών •Χρήση μικροδιδασκαλιών για συγκεκριμένες δεξιότητες •Χρήση ευέλικτης ομαδοποίησης •Πολλαπλά κριτήρια και τρόποι αξιολόγησης της επιτυχίας •Προσαρμογή των εργασιών για το σπίτι •Προσαρμογή του ρυθμού στην εργασία των μαθητών

Στρατηγικές για τη διαφοροποίηση Διαδικασίας

Χαρακτηριστικά μαθητή	Στρατηγικές
Ενδιαφέροντα	<ul style="list-style-type: none"> •Κέντρα ενδιαφέροντος και ομάδες συζήτησης •Ομαδοποίηση με κοινά και διαφορετικά ενδιαφέροντα •Jigsaw-παζλ με βάση τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα •Σχεδιασμός έργου με βάση την αξιοποίηση πολλαπλών ενδιαφερόντων •Συμμετοχή των μαθητών στο σχεδιασμό
Μαθησιακό προφίλ	<ul style="list-style-type: none"> •Πολλαπλοί τρόποι επίδειξης της μάθησης •Ισόρροπη χρήση ατομικής, ομαδικής και συνεργατικής εργασίας •Δραστηριότητες πολλαπλών προσεγγίσεων

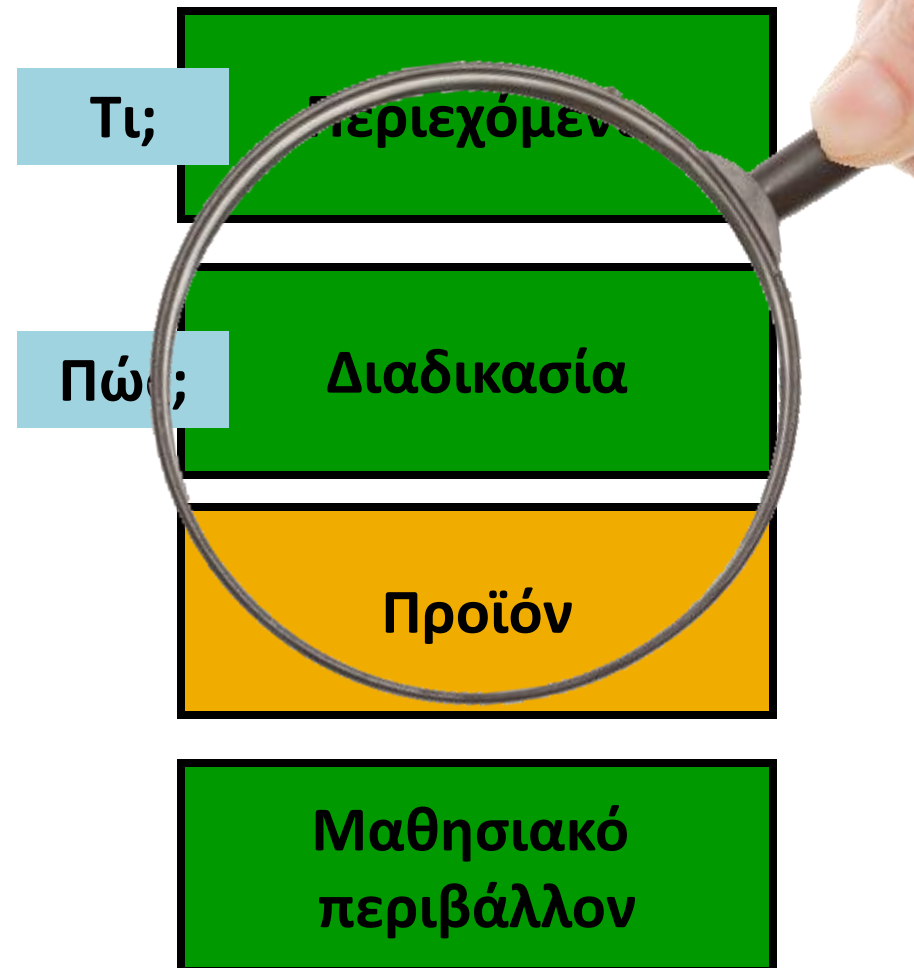
Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....

...για να
διαφοροποιήσουμε

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Σκεφτόμαστε
τον μαθητή....

...για να
διαφοροποιήσουμε

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Τι; Περιεχόμενο

Πώς; Διαδικασία

Προϊόν

Μαθησιακό
περιβάλλον

Διαφοροποίηση τελικού προϊόντος

Αναφέρεται

Στους τρόπους με τους οποίους οι μαθητές επιδεικνύουν την απόκτηση των νέων γνώσεων και δεξιοτήτων

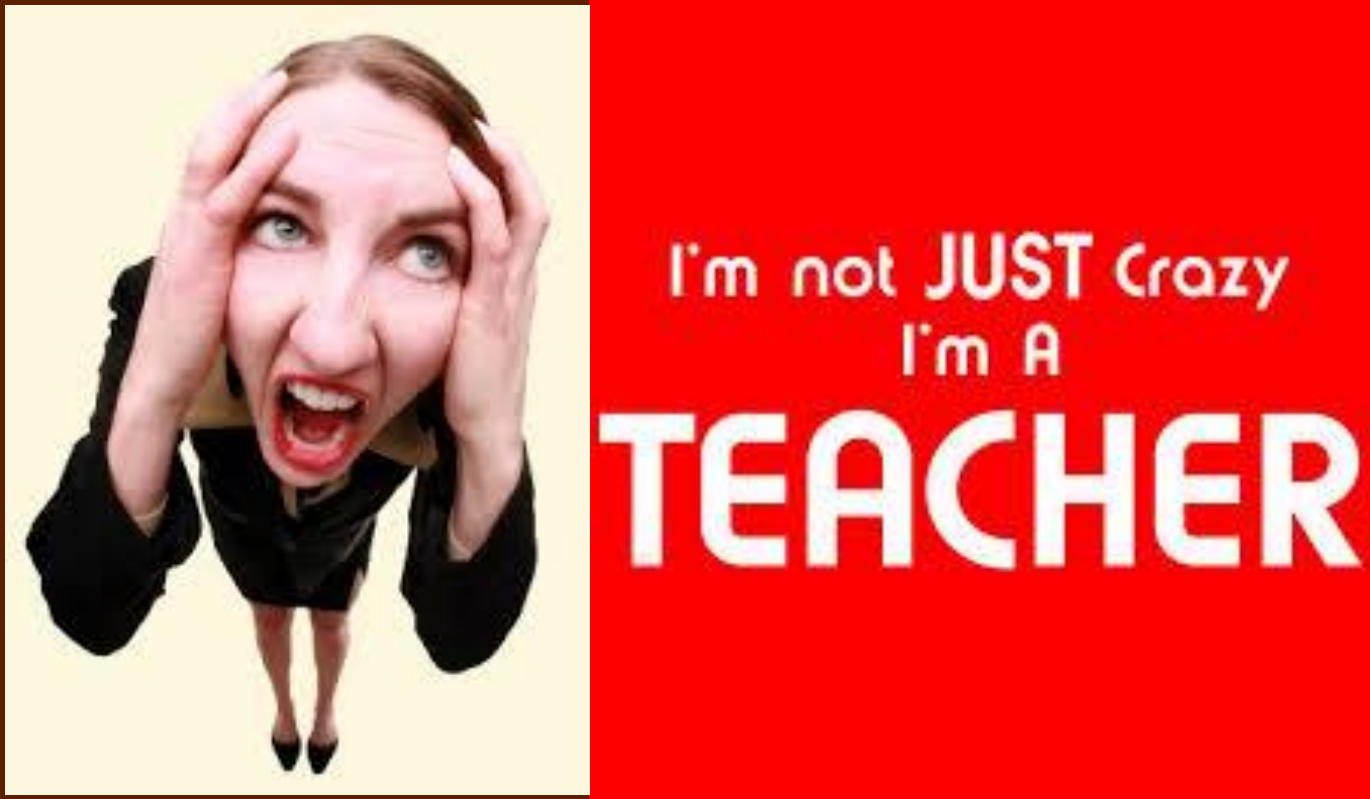
Στρατηγικές για τη διαφοροποίηση τελικού προϊόντος

Χαρακτηριστικά μαθητή	Στρατηγικές
Ετοιμότητα	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση διαβαθμισμένων εργασιών • Χρήση ποικιλίας έργων και υλικών • Χρήση μικροδιδασκαλιών για συγκεκριμένες δεξιότητες • Ανάπτυξη ποιοτικής αξιολόγησης
Ενδιαφέρον	<ul style="list-style-type: none"> • Επίδειξη γνώσης και κατανόησης σε περιοχές ιδιαίτερου ενδιαφέροντος • Χρήση ειδικών τρόπων αξιολόγησης ανάλογα με τα ενδιαφέροντα

Στρατηγικές για τη διαφοροποίηση τελικού προϊόντος

Χαρακτηριστικά μαθητή	Στρατηγικές
Μαθησιακό προφίλ	<ul style="list-style-type: none"> •Άσκηση σε πολλαπλούς τρόπους αξιολόγησης •Δυνατότητα επιλογής οπτικού, ακουστικού ή κιναισθητικού προϊόντος •Δυνατότητα επιλογής μεταξύ αναλυτικού, δημιουργικού ή πρακτικού προϊόντος

Πως ξεκινάω;

**KEEP
CALLLM**

KAI

ΧΑΛΛΑΡΑ....

Τα πρώτα βήματα στη Δ.Δ.

- 1. Γνωρίζω τους μαθητές μου

αξιολόγηση για μαθησιακό επίπεδο, ενδιαφέροντα, μαθησιακό προφίλ

- 2. Ετοιμάζω το διδακτικό μου οπλοστάσιο

άμεση διδασκαλία, μάθηση μέσω εξερεύνησης, συνεργατική μάθηση, στρατηγικές μάθησης

- 3. Βρίσκω, οργανώνω, προσδιορίζω εναλλακτικές διδακτικές δραστηριότητες

ομάδες μάθησης, γραφικοί οργανωτές,...

- 4. Προσδιορίζω τους τρόπους αξιολόγησης

κάρτες, κείμενα, πολλαπλής επιλογής, σωστό/λάθος, αναλογίες, κατάλογοι αυτοαξιολόγηση, ετεροαξιολόγηση

Τα πρώτα βήματα στη Δ.Δ.

- 1. Γνωρίζω τους μαθητές μου

αξιολόγηση για επίπεδο ενδιαφέροντα μαθησιακό προφίλ

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ: Στην αρχή διαφοροποιούμε μόνο **ένα** θέμα σε **ένα** μάθημα

- 3. Βρίσκω, οργανώνω, προσδιορίζω εναλλακτικές διδακτικές δραστηριότητες

ομάδες μάθησης, γραφικοί οργανωτές,...

- 4. Προσδιορίζω τους τρόπους αξιολόγησης

κάρτες, κείμενα, πολλαπλής επιλογής, σωστό/λάθος, αναλογίες, κατάλογοι αυτοαξιολόγηση, ετεροαξιολόγηση

Σκεφτόμαστε
τον μαθητή

...για να
διαφοροποιήσουμε

ΕΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

Περιεχόμενο

Διαδικασία

Προϊόν

Μαθησιακό
περιβάλλον

Σκεφτόμαστε
τον μαθητή

...για να
διαφοροποιήσουν

ΕΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ετοιμότητα

Ενδιαφέροντα

Μαθησιακό προφίλ

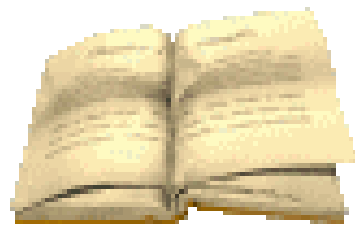
Περιεχόμενο

Διαδικασία

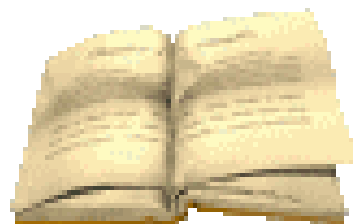
Προϊόν

Μαθησιακό
περιβάλλον

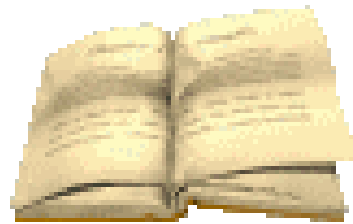

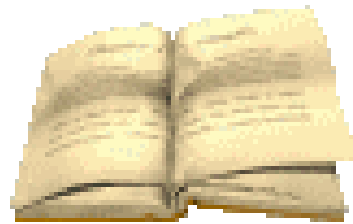
**ΠΩΣ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΚΑΝΩ
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΕ ΕΝΑ
ΒΙΒΛΙΟ, ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ
ΟΛΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΟΥ;**

**ΑΝ ΕΙΧΑΜΕ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ
ΥΛΙΚΟ –ΑΛΛΑ ΒΙΒΛΙΑ –
ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ
ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ;**

**ΑΝ ΕΙΧΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΣΕ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΟΡΦΗ;**

Όμως τα βιβλία είναι αυτά και
είναι τυπωμένα.

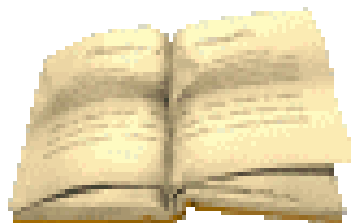
ΔΕΝ ΑΛΛΑΖΟΥΝ ...

ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ

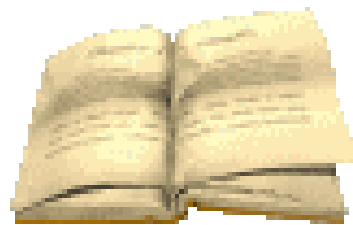
ΝΑ ΤΑ

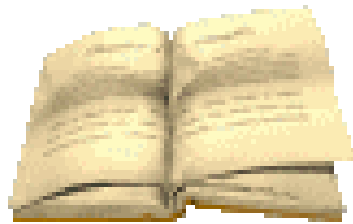
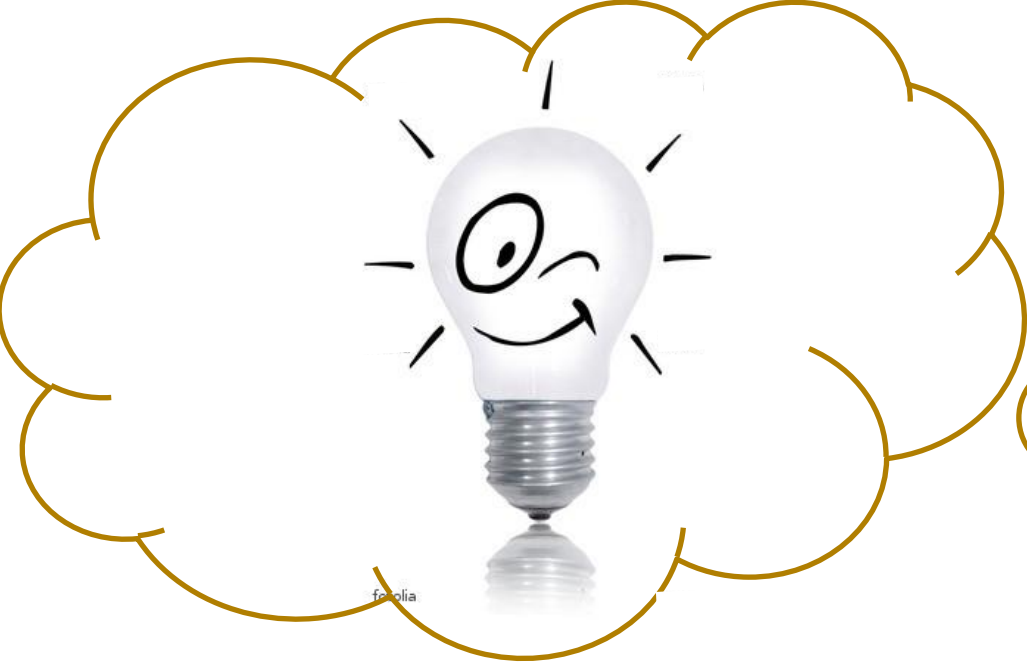
ΞΑΝΑΓΡΑΨΟΥΜΕ

...

Τα “βιβλία των
Αμβλυώπων” του Π.Ι. και
του ΙΕΠ είναι τα «κοινά
βιβλία» σε word
**ΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΜΟ
ΥΛΙΚΟ**

Το καράβι έφτασε στην Κρήτη. Εκεί ο Θησέας γνώρισε την κόρη του Μίνωα, την Αριάδνη. Θαμπωμένη η νέα από την ομορφιά του Θησέα θέλησε να τον βοηθήσει. Γι' αυτό του έδωσε ένα κουβάρι νήμα, το μίτο, και τον συμβούλεψε να δέσει την άκρη του στην είσοδο του λαβύρινθου και να το ξετυλίγει. Ο Θησέας μπήκε με θάρρος στο λαβύρινθο κι έψαχνε το Μινώταυρο, ξετυλίγοντας το κουβάρι. Κάποια στιγμή άκουσε το άγριο μουγκρητό του. Όταν συναντήθηκαν, πάλεψαν σκληρά. Ο Θησέας σκότωσε το φοβερό τέρας με το σπαθί του και βγήκε απ' το λαβύρινθο μαζεύοντας το νήμα. Στην

είσοδο τον υποδέχτηκαν οι νέοι της Αθήνας με δάκρυα χαράς και ανακούφισης.

1. Αρχαίο κρητικό νόμισμα με παράσταση του λαβυρίνθου.

2. Ο Θησέας σκοτώνει το Μινώταυρο. Από αρχαίο ελληνικό αγγείο.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 Ο ΘΗΣΕΑΣ

3. Ο γιος του Ποσειδώνα Πολλοί λένε πως ο Θησέας δεν

1) “Βιβλίο του Δασκάλου” σχετικά με τους στόχους της ενότητας.

2) Καθορίζουμε το είδος των διαφοροποιήσεων

3) Επεξεργαζόμαστε κεφάλαιο από Βιβλίο Αμβλυώπων

τον βοηθήσει. Γι' αυτό του έδωσε ένα κουβάρι νήμα, το μίτο, και τον συμβούλεψε να δέσει την άκρη του στην είσοδο του λαβύρινθου και να το ξετυλίγει.

Ο Θησέας μπήκε με θάρρος στο λαβύρινθο κι έψαχνε το Μινώταυρο, ξετυλίγοντας το κουβάρι. Κάποια στιγμή άκουσε το άγριο μουγκρητό του. Όταν συναντήθηκαν, πάλεψαν σκληρά. Ο Θησέας σκότωσε το φοβερό τέρας με το σπαθί του και βγήκε απ' το λαβύρινθο μαζεύοντας το νήμα. Στην

είσοδο τον υποδέχτηκαν οι νέοι της Αθήνας με δάκρυα χαράς και ανακούφισης.

1. Αρχαίο κρητικό νόμισμα με παράσταση του λαβυρίνθου.

2. Ο Θησέας σκοτώνει το Μινώταυρο. Από αρχαίο ελληνικό αγγείο.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 Ο ΘΗΣΕΑΣ

3. Ο γιος του Ποσειδώνα Πολλοί λένε πως ο Θησέας δεν

ΚΕΙΜΕΝΟ, ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΑΜΒΛΥΟΠΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 Ο ΘΗΣΕΑΣ

1. Ο Θησέας σκοτώνει το Μινώταυρο

Κάποτε, οι Αθηναίοι έκαναν γιορτές και αγώνες για την γιορτή της θεάς Αθηνάς.

Εκεί, πήρε μέρος ο γιος του Μίνωα, του βασιλιά της Κρήτης.

Νίκησε σ' όλα τ' αγωνίσματα κι οι Αθηναίοι ζήλησαν τόσο πολύ που τον σκότωσαν.

Τότε, ο Μίνωας πολέμησε και νίκησε τους Αθηναίους. Τους έβαλε να του στέλνουν κάθε χρόνο 14 νέους για να τους τρώει ο Μινώταυρος.

Ο Μινώταυρος ήταν ένα τέρας με κεφάλι ταύρου και σώμα ανθρώπινο. Ζούσε στο λαβύρινθο.

Ένα τεράστιο παλάτι. Είχε τόσους πολλούς διαδρόμους και δωμάτια, που κανένας ποτέ δεν είχε καταφέρει να βγει από εκεί.

Όταν έμαθε ο Θησέας τι είχε γίνει αποφάσισε να πάει κι εκείνος μαζί με τους 14 νέους για να σκοτώσει το Μινώταυρο.

Το καράβι με τα παιδιά είχε μαύρα πανιά.

Ο Αιγέας, ο πατέρας του, ζήτησε από το Θησέα να βάλει άσπρα πανιά στο καράβι, αν γύριζαν ζωντανοί.

Το καράβι έφτασε στην Κρήτη.

Εκεί, ο Θησέας γνώρισε την κόρη του Μίνωα, την Αριάδνη. Η Αριάδνη αγάπησε το Θησέα και θέλησε να τον βοηθήσει. Γι' αυτό του έδωσε ένα κουβάρι νήμα, το μίτο. Τον συμβούλεψε να δέσει την άκρη του στην πόρτα του λαβύρινθου και να το ξετυλίγει για να μη χαθεί.

Ο Θησέας μπήκε με θάρρος στο λαβύρινθο κι έφαξε το Μινώταυρο, ξετυλίγοντας το κουβάρι. Όταν τον βρήκε, πάλεψαν σκληρά. Ο Θησέας σκότωσε το φοβερό τέρας. Κατόπιν άρχισε να μαζεύει το κουβάρι και βγήκε απ' το λαβύρινθο. Εκεί τον υποδέχτηκαν οι νέοι της Αθήνας με μεγάλη χαρά.

ΚΕΙΜΕΝΟ, ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΑΜΒΛΥΟΠΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 Ο ΘΗΣΕΑΣ

1. Ο Θησέας σκοτώνει το Μινώταυρο

Κάποτε οι Αθηναίοι έκαναν γιορτές και αγώνες

ΚΕΙΜΕΝΟΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

-ΒΑΣΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κρατάμε τα βασικά σημεία – έννοιες του κειμένου,

Απλοποιούμε λεξιλόγιο και σύνταξη

Περιορίζουμε μέγεθος πρότασης – παραγράφου - κειμένου

Τοποθετούμε σε χρονολογική σειρά τα γεγονότα (αβ ονο)

-ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΚΟΝΩΝ-ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Αφαιρούμε ή προσθέτουμε εικόνες στο μάθημα (Google Εικόνες)

Δημιουργούμε ένα νέο

•Κάθε εικόνα συνοδεύεται από αντίστοιχη άσκηση, ώστε να

στηρίζει η μία την άλλη

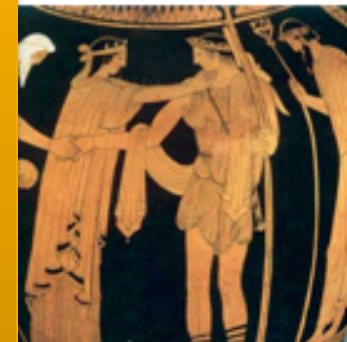
•Τοποθετούμε τις εικόνες –ασκήσεις σε χρονική σειρά.

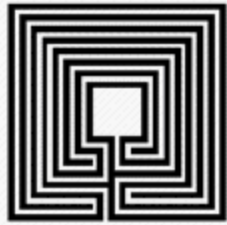
•Αποδίδουμε το νέο κείμενο στο μαθητή-τές με ε.ε.α.

Το καράβι έφτασε στην Κρήτη.

Εκεί, ο Θησέας γνώρισε την κόρη του Μίνωα, την **Αριάδνη**. Η Αριάδνη αγάπησε το Θησέα και θέλησε να τον βοηθήσει. Γι' αυτό του έδωσε ένα **κουβάρι νήμα, το μίτο**. Τον συμβούλεψε να **δέσει την άκρη** του στην πόρτα του λαβύρινθου και να το ξετυλίγει για να μη χαθεί.

Ο Θησέας μπήκε με θάρρος στο λαβύρινθο κι έψαξε το Μινώταυρο, ξετυλίγοντας το κουβάρι. Όταν τον βρήκε, πάλεψαν σκληρά. Ο Θησέας κέρδισε το **αβερρό τέρας**. Κατόπιν άρχισε να ξετυλίγει το **κουβάρι** και βγήκε απ' το λαβύρινθο. Έχτηκαν οι νέοι της Αθήνας με

3. Τι δείχνουν το σχήμα και το αρχαίο νόμισμα;
Δείχνουν το λ.....

4. Με ποιο τρόπο βοήθησε η Αριάδνη το Θησέα;
.....
.....
.....
.....

5. Τι κάνει εδώ ο Θησέας;
.....
.....

-ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΙΚΟΝΩΝ-ΑΣΚΗΣΕΩΝ

**Αφαιρούμε ή προσθέτουμε εικόνες στο μάθημα (Google Εικόνες)
Δημιουργούμε ένα νέο**

- Κάθε εικόνα συνοδεύεται από αντίστοιχη άσκηση, ώστε να στηρίζει η μία την άλλη
- Τοποθετούμε τις εικόνες –ασκήσεις σε χρονική σειρά.
- Αποδίδουμε το νέο κείμενο στο μαθητή-τές με ε.ε.α.

3. Τι δείχνουν το σχήμα και το αρχαίο νόμισμα;
Δείχνουν το λ...

ΕΠΙΠΛΕΟΝ

Στρατηγικές προσπέλασης του γραπτού λόγου:
*υπογραμμίσεις, εννοιολογικοί χάρτες,
μνημονικές στρατηγικές (π.χ. ακροστιχίδες,
ρίμες)*

4. Με ποιο τρόπο

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....

ΕΙΝΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΑΥΤΟΣ Ο ΤΡΟΠΟΣ;

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΘΝ.ΣΥΜΒΟΥΛΟ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

ΕΛΑ ΜΑΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ!

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ

HOME

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΕΚΠ/ΣΗΣ

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΝΤΑΞΗΣ

ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΟ ΣΠΠΙ

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΙΣΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ Π.Ε ΠΕΙΡΑΙΑ

11:21 PM
15ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ
ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ – ΠΩΣ ΕΡΓΑΖΟΜΑΣΤΕ
Η ΜΟΡΦΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ – ΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΙΝ ΤΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΤΟΥΜΕ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ   ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΒΙΒΛΙΑ ΑΜΒΛΥΩΠΩΝ ΣΕ ΜΟΡΦΗ WORD

Γ' ΤΑΞΗ: ΣΕΛΙΔΕΣ: 1-50   51-100   101 -152

Τ. ΕΡΓΑΣΙΩΝ: ΣΕΛΙΔΕΣ: 1-39   40-58

Δ' ΤΑΞΗ: ΣΕΛΙΔΕΣ: 1-37   38-71   72-103   104-126   127-142

Τ. ΕΡΓΑΣΙΩΝ: ΣΕΛΙΔΕΣ: 1-31   32-54

Ε' ΤΑΞΗ: ΣΕΛΙΔΕΣ: 1-51   52-94   95-142

2009-2010 ΗΛΕΚΤΡ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ:

http://2grpe-peiraia.att.sch.gr/sym9peir/diasforopoiimeni_didaskalia.html

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΥΛΙΚΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Πανελλήνιο Ερευνητικό Πρόγραμμα Διαφοροποίησης Διδασκαλίας

Μέσα συλλογής δεδομένων

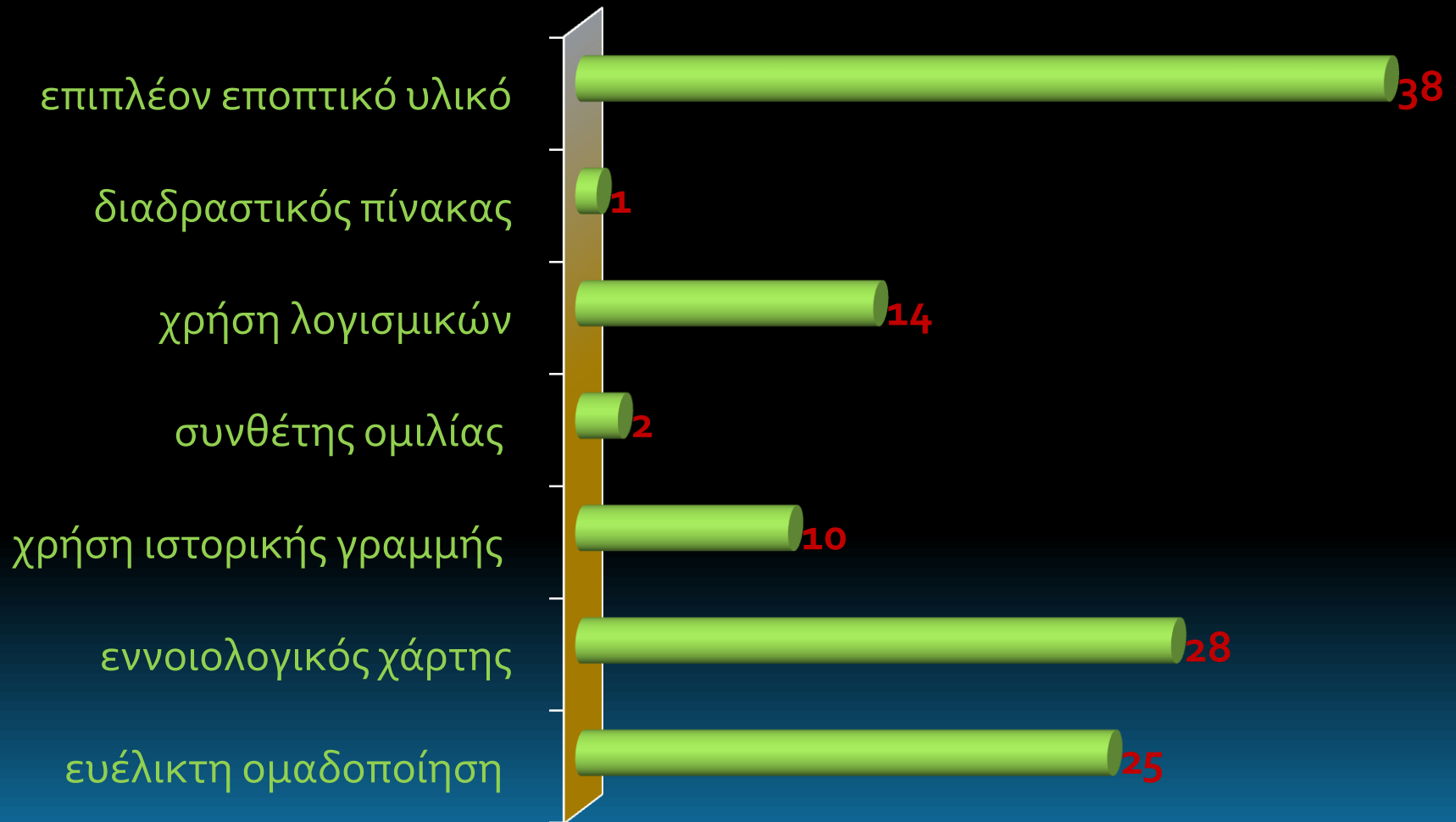
Αρχική
Αξιολόγηση

Αξιολόγηση
Ενότητας

Τελική
Αξιολόγηση

Επιπλέον στρατηγικές

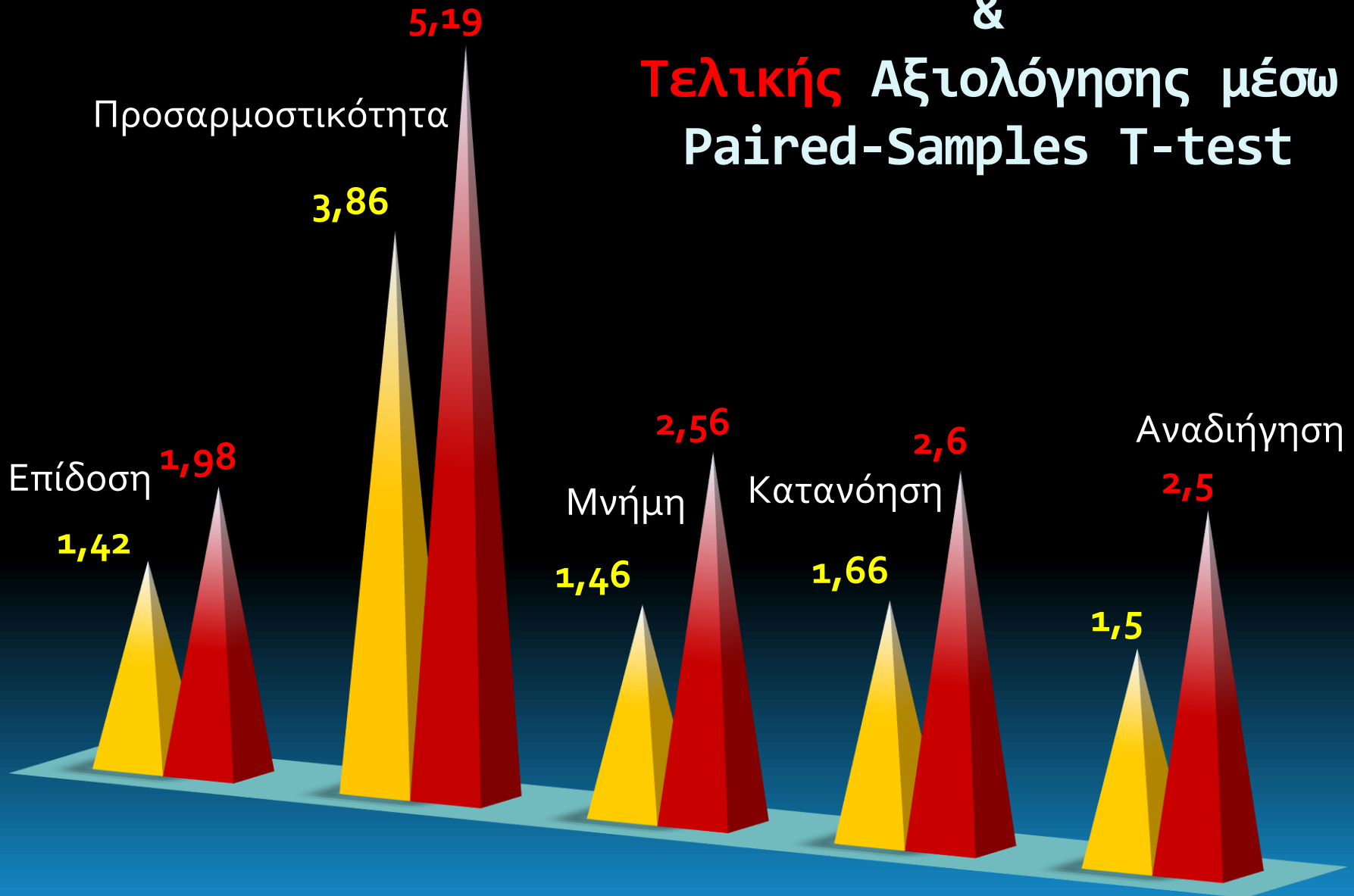

Σύγκριση Αρχικής

&

Τελικής Αξιολόγησης μέσω

Paired-Samples T-test

Σύγκριση Αρχικής

&

Τελικής Αξιολόγησης μέσω

Paired-Samples T-test

Προσαρμοστικότητα

5,19

3,86

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

(N=6 ερωτήσεις)

0

3

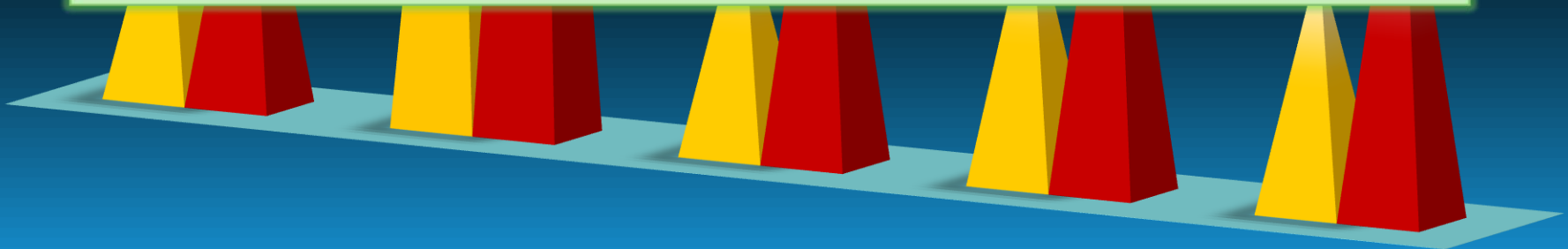
6

Καθόλου

Πάρα πολύ

Επί

σηση

Σύγκριση Αρχικής

&

Τελικής Αξιολόγησης μέσω Paired-Samples T-test

Προσαρμοστικότητα

5,19

3,86

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

(N=6 ερωτήσεις)
ΜΟ=4.98="πολύ"

0

3

4,98

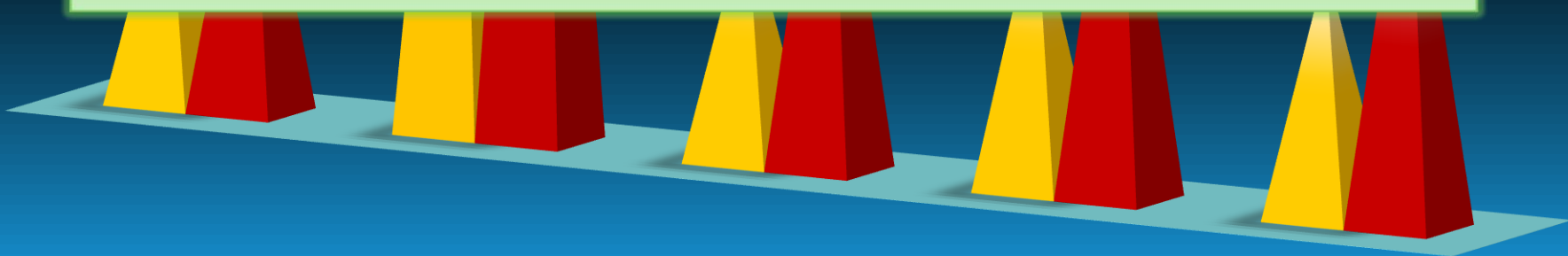
6

Καθόλου

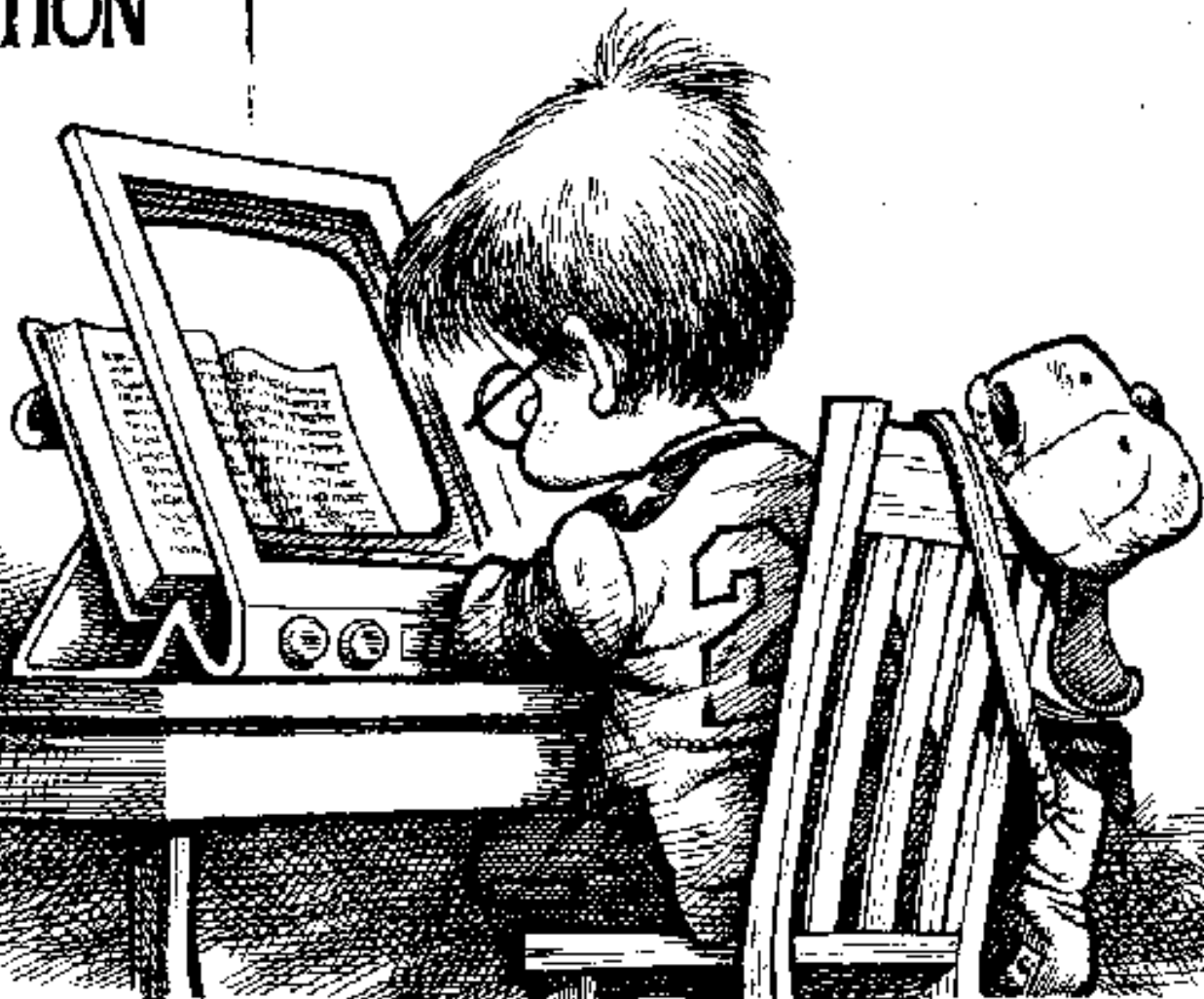
Πάρα πολύ

Επί

ηση

the **ULTIMATE**
SOLUTION

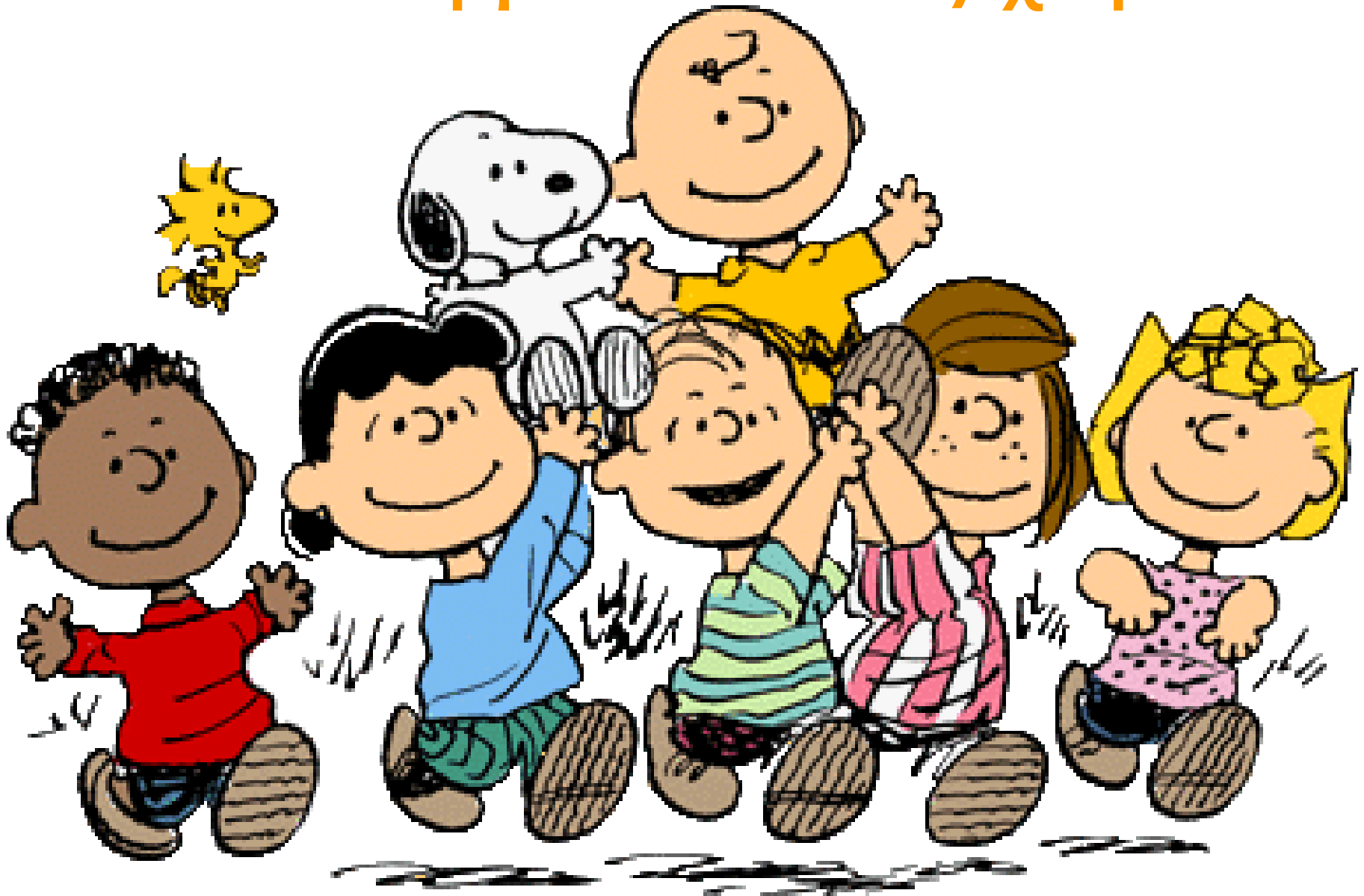

Χρήση των ΤΠΕ
από τον
εκπαιδευτικό

Πολλαπλότητα
σχολικών
εγχειριδίων σε
ηλεκτρονική
μορφή

Παραγωγή του
διδασκτικού
υλικού
από τον
εκπαιδευτικό

“ένα σχολείο για όλους και μια
εκπαίδευση για καθέναν ξεχωριστά”

Εφαρμογή των αρχών της Διαφοροποιημένης παιδαγωγικής προσέγγισης στη σχολική τάξη

ΘΕΡΜΕΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΙΕΠ, ΣΤΟΥΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ, κ. Σ. Κούτρα, Κ. Γκυρτή, Μ. Ελευθερίου, Ο. Ημέλλου και ιδιαίτερα στην κ. Μ. Γελαστοπούλου και Γ. Αλεβίζο.

Αδριανός Γ. Μουταβελής

Δάσκαλος στην Ειδική Εκπαίδευση,

4^η Περιφέρεια Σχολικού Συμβούλου Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Beecher, M., & Sweeny, S. (2008). Closing the achievement gap with curriculum enrichment and differentiation: One school's story. *Journal of Advanced Academics*, 19(3), 502-530.
- Geisler, J., Hessler, R., Gardner, R., & Lovelace, T. (2009). Differentiated writing interventions for high-achieving urban African American elementary students. *Journal of Advanced Academics*, 20, 214-247.
- Grigorenko, E. and R. J. Sternberg (1997). Styles of thinking, abilities, and academic performance. *Exceptional Children* 63, 295-312.
- Tomlinson C. A., & Strickland, C. A. (2005). *Differentiation in Practice: a resource guide for differentiating curriculum, grades 9-12*. Alexandria, VA: ASCD.
- Tomlinson C. A., Brimijoin, K. & Narvaez, L. (2008). *The differentiating school: making revolutionary changes in teaching and learning*. Alexandria, VA: ASCD.
- Tomlinson, C. (1999). *The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners*. Alexandria, VA: ASCD.
- Tomlinson, C. A. & Moon, T. R. (2014). *Assessment and Student Success in a Differentiated Classroom*. Alexandria, VA: ASCD.
- Tomlinson, C., Brighton, C., Hertberg, H., Callahan, C., Moon, T., Brimijoin, K., Conover, L., & Reynolds, T. (2004). Differentiating instruction in response to student readiness, interest, and learning profile in academically diverse classrooms: A review of literature. *Journal for the Education of the Gifted*, 27 (2-3), 119-145.
- Tomlinson, C., Brimijoin, K., & Narvaez, L (2008). *The differentiated school: Making revolutionary changes in teaching and learning*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Tomlinson, C.A. (2000) Differentiated instruction: Can it work? *The Education Digest*, 66, 25-31.
- Tomlinson, C.A. (2003). *Fulfilling the promise of the differentiated classroom: Strategies and tools for responsive teaching*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development
- UNESCO, (1994). *The Salamanca Statement and Framework on Special Needs Education*, Paris: UNESCO.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Tomilson C (2004), Διαφοροποίηση της εργασίας στην αίθουσα διδασκαλίας, Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Κουτσελίνη, Μ. (2006). Διαφοροποίηση Διδασκαλίας –Μάθησης σε τάξεις μικτής ικανότητας : Φιλοσοφία και έννοια προσεγγίσεις και εφαρμογές . Τόμος Α΄. Λευκωσία

Μουταβελής, Α. Γ. & Μπούρχας Γ. (2011). Διαφοροποιημένη Διδασκαλία με τη χρήση Υποστηρικτικών Τεχνολογιών σε μαθητές με Εγκεφαλική Παράλυση. Στο Ι. Κοσμόπουλος (Επιμ.), Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Αγωγής, Τόμος Δ΄, 67-80. Εταιρεία Ειδικής Παιδαγωγικής Ελλάδος, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Αθήνα.

Μουταβελής, Α. Γ. (2011). Πανελλήνιο Ερευνητικό Πρόγραμμα Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας. Οι μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που φοιτούν στην κοινή τάξη. Στο Ζ. Κρόκου (Επιμ.), Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Αγωγής, Τόμος Γ΄, 17-34. Εταιρεία Ειδικής Παιδαγωγικής Ελλάδος, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Αθήνα.

Μουταβελής, Α. Γ., Μπούρχας, Γ., & Παναγιωτάκου, Σ. (2015). Παραγωγή και Αξιοποίηση Διδακτικού Υλικού στα πλαίσια της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας σε μαθητές με Εγκεφαλική Παράλυση. Στο Π. Ορφανός (Επιμ.), 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ειδικής Αγωγής με διεθνή συμμετοχή. Διλήμματα και Προοπτικές στην Ειδική Εκπαίδευση, Τόμος Δ΄, 39-52, Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Παντελιάδου, Σ. (2008). Διαφοροποιημένη διδασκαλία, στο Παντελιάδου Σ., Αντωνίου Φ. (2008), Διδακτικές προσεγγίσεις και πρακτικές για μαθητές με Μαθησιακές δυσκολίες, Βόλος: Γράφημα.

Παντελιάδου, Σ., & Φιλιππάτου, Δ. (2013). Διαφοροποιημένη διδασκαλία. Θεωρητικές προσεγγίσεις & εκπαιδευτικές πρακτικές, Αθήνα: Πεδίο.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

<http://www.caroltomlinson.com/>

<http://www.readingrockets.org/reading-topics/differentiated-instruction>

<http://differentiationcentral.com/>

<https://www.youtube.com/watch?v=LGYa6ZacUTM>

<http://ajjuliani.com/3-simple-ways-differentiate-instruction-class/>

<https://www.youtube.com/watch?v=6xH0K3Z-dbo>

<https://gr.pinterest.com/explore/student-interest-inventory/>

Η ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΚΥΡΙΑΡΧΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ CAROL ANN TOMLINSON

Εφαρμογή των αρχών της Διαφοροποιημένης παιδαγωγικής προσέγγισης στη σχολική τάξη

Αδριανός Γ. Μουταβελής

Δάσκαλος στην Ειδική Εκπαίδευση,

4^η Περιφέρεια Σχολικού Συμβούλου Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη